

การสนับสนุนทางการเงินกับการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มรัฐอิสลาม

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

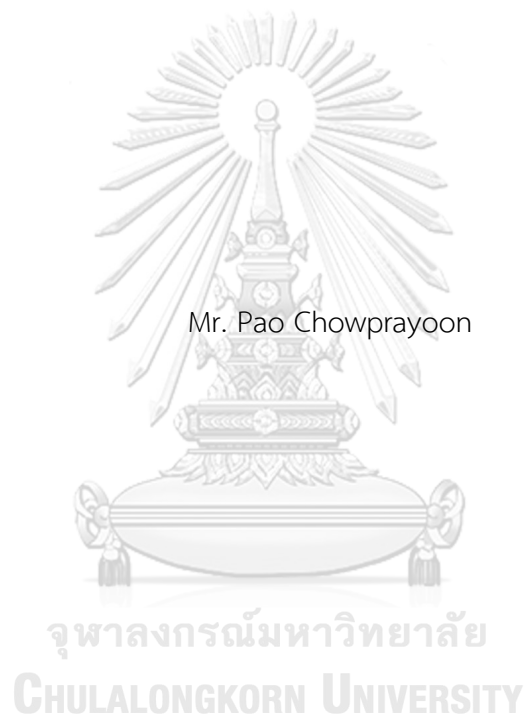
สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The Funding of the Islamic State

Mr. Pao Chowprayoon

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in International Relations

Department of International Relations

FACULTY OF POLITICAL SCIENCE

Chulalongkorn University

Academic Year 2019

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อสารนิพนธ์	การสนับสนุนทางการเงินกับการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มรัฐอิสลาม
โดย	นายเปาว์ เซาว์นประยูร
สาขาวิชา	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภมิตร ปิติพัฒน์

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สุรชาติ บำรุงสุข)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภมิตร ปิติพัฒน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีวินท์ สุพุทธิกุล)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

6180973524 : MAJOR INTERNATIONAL RELATIONS

KEYWORD:

Pao Chowprayoon : The Funding of the Islamic State. Advisor: Assoc. Prof. SUPAMIT PITIPAT, Ph.D.

Since the official declaration of its "Caliphate" during 2014 - 2017, the international community has witnessed the Islamic State's various activities being carried out with both expansionist and military-efficiency. The Islamic State was able to seize control of large territories in Iraq and Syria with the total population of more than eight million people under their reign. It has also achieved overwhelming loyalty and support from foreign terrorist fighters and extremist groups in the area and overseas. This independent study recognises the importance of the source of funding and the financial support , enabling the Islamic State's success. Thus, the study aims to examine the financing patterns and processes that the group employs to effectively further its cause. It has become evident that large sums of funding is self-acquired through diverse and systematic means of illicit nature within the occupied territories. Hence, the group has no necessity in relying its financial capacity on external economic system, rendering economic sanctions and financial bans enforced by states and the international community somewhat ineffective. Furthermore, the financial independence has allowed the Islamic State to make and execute decisions and policies with relative liberty and effectiveness.

Field of Study: International Relations

Student's Signature .....

Academic Year: 2019

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณท่าน ศ.ดร.สุรชาติ บำรุงสุข, รศ.ดร.ศุภมิตร ปิติพัฒน์ และ ผศ.ดร.ธีวินท์ สุพุทธิกุล สำหรับความช่วยเหลือ คำแนะนำ และความเอาใจใส่อย่างดีเยี่ยม จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี รวมถึงขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง นอกจากนี้ขอขอบพระคุณพ่อแม่และแม่ที่สนับสนุนและให้อิสระในด้านการศึกษาของผู้เขียนมาโดยตลอด และขอบคุณพลอยที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำสารนิพนธ์นี้

เปาว์ เขาวนัประยูร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามงานสารนิพนธ์	3
1.3 วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	3
1.4 สมมติฐาน	3
1.5 นิยามศัพท์	4
1.6 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.7 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	4
1.8 ทบทวนวรรณกรรม.....	5
บทที่ 2 กลุ่มรัฐอิสลามภัยคุกคามต่อสังคมระหว่างประเทศ	8
2.1 การกำเนิดของกลุ่มรัฐอิสลาม.....	8
2.2 รูปแบบการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มรัฐอิสลาม	10
บทที่ 3 แหล่งเงินทุนของกลุ่มรัฐอิสลาม.....	13
3.1 แหล่งเงินทุนที่หามาได้ด้วยตัวเอง (Self-Funding).....	13
3.1.1 การจัดเก็บภาษี การรีดไถ และการปล้นชิง	13
3.1.2 การแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรทางธรรมชาติ	18
3.1.3 การแสวงหาประโยชน์จากโบราณวัตถุ.....	20

3.1.4 การค้ำมนุษย์	22
3.1.5 การลักพาตัวเพื่อเรียกค่าไถ่.....	23
3.2 แหล่งเงินทุนจากภายนอก (External-funding).....	24
3.2.1 การระดมทุนผ่านอินเทอร์เน็ต.....	24
3.2.2 การระดมทุนผ่านองค์กรไม่แสวงหากำไร	26
3.2.3 ผู้บริจาครายใหญ่.....	27
3.3 ค่าใช้จ่ายของกลุ่มรัฐอิสลาม.....	27
3.4 สัดส่วนที่มาของรายได้ของกลุ่มรัฐอิสลาม	29
บทที่ 4 การเงินกับการแพร่ขยายอิทธิพลของกลุ่มรัฐอิสลาม.....	30
บทที่ 5 สรุป.....	33
บรรณานุกรม.....	35
ประวัติผู้เขียน.....	40

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภัยคุกคามด้านการก่อการร้ายเป็นภัยคุกคามสำคัญที่กระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงในสังคมระหว่างประเทศ การดำเนินกิจกรรมของผู้ก่อการร้ายล้วนต้องอาศัยการสนับสนุนทางการเงินไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของเงินสดหรือทรัพย์สินต่างๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย โดยหมายรวมถึงทั้งการใช้เงินสนับสนุนไปในการก่อเหตุปฏิบัติการก่อการร้ายซึ่งประกอบไปด้วยการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ การอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปที่ก่อเหตุของผู้ก่อการร้าย การวางแผนและการลงมือก่อเหตุ และการใช้เงินสนับสนุนไปในการทำนุบำรุงองค์กรก่อการร้ายซึ่งประกอบไปด้วยการจัดฝึกอบรมแก่ผู้ก่อการร้าย การเลี้ยงดูสมาชิกขององค์กรและครอบครัวของสมาชิกภายในองค์กร การดำเนินการต่างๆ ภายในพื้นที่ยึดครองและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ขององค์กร ผู้ก่อการร้ายจะไม่สามารถดำเนินกิจกรรมใดๆ ได้เลยหากปราศจากการสนับสนุนทางการเงิน โดยผู้ก่อการร้ายเองมีการพัฒนารูปแบบในการใช้ประโยชน์จากช่องทางต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรทั้งที่ผิดกฎหมายและถูกกฎหมายในการระดมทุน และการนำทุนไปใช้ ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจจับของรัฐและองค์การระหว่างประเทศต่างๆ ที่ต้องการสกัดกั้นการสนับสนุนทางการเงินดังกล่าว โดยความพยายามของรัฐและองค์การระหว่างประเทศต่างๆ ในการสกัดกั้นการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนับว่าเป็นหัวใจสำคัญในการต่อต้านการก่อการร้ายในภาพรวม¹

การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มรัฐอิสลาม (Islamic State: IS) นั้นได้สร้างความไร้เสถียรภาพทั้งในประเทศอิรัก ซีเรีย และภูมิภาคตะวันออกกลาง รวมถึงภูมิภาคอื่นๆ ผ่านการก่อการร้ายและอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ อีกทั้งยังเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ² โดยกลุ่มรัฐอิสลามเป็นกลุ่มก่อการร้ายที่มีการดำเนินกิจกรรมที่รุนแรงน่าสะพรึงกลัวและเป็นระบบอย่างที่ตั้งคมระหว่างประเทศไม่เคยประสบพบเจอมาก่อน โดยกลุ่มรัฐอิสลามถูกจัดให้อยู่ในประเภทกลุ่มก่อการร้ายหัวรุนแรงสุดโต่งซึ่งมีการใช้ความรุนแรงและมีการปลุกระดมอย่างสุดโต่ง

¹ "The importance of combating terrorist financing," Financial Action Task Force, accessed 1 August 2019, <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/terroristfinancing.html>

² United Nations, Security Council, The Islamic State in Iraq and the Levant and the Al-Nusrah Front for the People of the Levant: report and recommendations submitted pursuant to resolution 2170 (2014), S/2014/815 (14 November 2014), available from <https://www.undocs.org/S/2014/815>

ยิ่งกว่ากลุ่มก่อการร้ายแนวหน้าดั้งเดิมอย่างกลุ่มอัลกออิดะฮ์ (Al-Qaeda) ด้วยซ้ำไป³ กลุ่มรัฐอิสลาม มีรูปแบบการดำเนินกิจกรรมที่แตกต่างจากกลุ่มก่อการร้ายที่มีมาก่อนหน้านี้ กล่าวคือ กลุ่มรัฐอิสลาม นั้นต้องการเปลี่ยนแปลงการปกครองในภูมิภาคต่างๆ ให้เป็นไปในรูปแบบของรัฐเคาะลีฟะฮ์ (Caliphate) หรือจักรวรรดิอิสลามอันศักดิ์สิทธิ์ที่ทรงอำนาจและกว้างใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งทวีป เอเชีย แอฟริกา และยุโรป⁴ ผ่านการยึดครองด้วยการใช้กำลัง การก่อการร้าย และการปลุกระดม ผ่านอุดมการณ์ในแนวทางที่สุดโต่ง⁵ และนับเป็นครั้งแรกที่กลุ่มก่อการร้ายสามารถยึด ควบคุม และ ปกครองพื้นที่อย่างอิสระได้อย่างกว้างขวางจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่าง ค.ศ. 2014 – ค.ศ. 2017 สิ่งสำคัญที่ทำให้กลุ่มรัฐอิสลามมีความแตกต่างจากกลุ่มก่อการร้ายอื่นๆ ในการดำเนินกิจกรรมและส่งผลให้สามารถขยายอิทธิพลได้อย่างรวดเร็ว คือ การเผยแพร่อุดมการณ์ อันสุดโต่งผ่านช่องทางสื่อสังคมต่างๆ จำนวนมากอย่างต่อเนื่อง เช่น นิติสาร ช่องโทรทัศน์ และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ในการเผยแพร่อุดมการณ์ของกลุ่มและ ชักชวนให้ผู้สนับสนุนเข้าร่วมการสู้รบจนนำไปสู่การเกิดขึ้นของนักรบก่อการร้ายต่างชาติ (Foreign Terrorist Fighters: FTFs) จำนวนมากจากภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก⁶ โดยระหว่าง ค.ศ. 2014 – 2017 มีจำนวนนักรบก่อการร้ายต่างชาติที่เดินทางไปร่วมสู้รบกับกลุ่มรัฐอิสลามจำนวนกว่าสี่หมื่นคน จากกว่า 120 ประเทศ⁷ รวมถึงก่อให้เกิดการปฏิบัติการของผู้ก่อการร้ายประเภทหมาป่าตัวเดียว (Lone wolf) และผู้ก่อการร้ายที่เกิดขึ้นภายใน (Home-grown Terrorist) ซึ่งสวามีภักดีต่อกลุ่มรัฐ อิสลามเป็นจำนวนมากในเกือบทุกภูมิภาคทั่วโลก นอกจากนี้ กลุ่มก่อการร้ายดั้งเดิมจำนวนมากต่างก็ ประกาศสวามีภักดีต่อกลุ่มรัฐอิสลามและอาศัยอิทธิพลของกลุ่มรัฐอิสลามในการชักจูงผู้ที่ศรัทธา มาร่วมสู้รบในพื้นที่ที่กลุ่มของตนปฏิบัติการอยู่และรวมถึงรับการสนับสนุนโดยตรงจากกลุ่มรัฐอิสลาม เช่น กลุ่ม Maute ในประเทศฟิลิปปินส์⁸ และที่สำคัญกลุ่มรัฐอิสลามยังมีรูปแบบการจัดหาเงินทุนมา

³ Charles River Editors, *The Islamic State of Iraq and Syria: The history of ISIS/ISIL* (Massachusetts: Create Space Independent Publishing Platform, 2014), p. 29.

⁴ Andrew Sharp, *The Rise of ISIS: The West's New Crusade* (Massachusetts: Create Space Independent Publishing Platform, 2014), p. 68.

⁵ Financial Action Task Force, *Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)*, FATF, (February 2015), available from <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>

⁶ United Nations, Security Council, *Analysis and recommendations with regard to the global threat from foreign terrorist fighters*, S/2015/358 (19 May 2015), available from <https://www.undocs.org/S/2015/358>

⁷ "ISIS After the Caliphate," Wilson Center, 28 November 2017, <https://www.wilsoncenter.org/article/isis-after-the-caliphate-0> (Accessed on 17 May 2020).

⁸ DI Sara La Rocca, "THE MAUTE: THE NEW ISIS-AFFILIATED GROUP IN THE PHILIPPINES MAY BE A GAME CHANGER IN AN OLD CONFLICT," *Cesi-Italia*, 16 July 2017, accessed 3 August 2019, <https://cesi-italia.org/735/the-maute-the-new-isis-affiliated-group-in-the-philippines-may-be-a-game-changer-in-an-old-conflict>.

ใช้ดำเนินกิจกรรมที่แตกต่างจากกลุ่มก่อการร้ายอื่นๆ การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มรัฐอิสลามในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเผยแพร่อุดมการณ์ การจัดหาสมาชิก การฝึกอบรมแก่ผู้ก่อการร้าย การจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ในการสู้รบในพื้นที่ยึดครองหรือการนำไปก่อเหตุโจมตีในพื้นที่อื่นๆ ทั่วโลก การสร้างเครือข่ายขององค์กรในภูมิภาคต่างๆ การดูแลสมาชิกขององค์กรและครอบครัว การอำนวยความสะดวกในการเดินทางของผู้ก่อการร้าย การทำนุบำรุงโครงสร้างพื้นฐานขององค์กร ตลอดจนถึงการวางแผนและการลงมือปฏิบัติการก่อการร้าย ล้วนจำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนทางการเงินทั้งสิ้น

สภาวการณ์ดังกล่าวจึงนำมาสู่ประเด็นคำถามของสารนิพนธ์นี้ซึ่งต้องการศึกษารูปแบบการจัดการเงินทุนของกลุ่มรัฐอิสลาม โดยเห็นว่าการที่กลุ่มรัฐอิสลามสามารถมีกิจกรรมและแพร่ขยายอิทธิพลได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวางเป็นผลมาจากการที่กลุ่มรัฐอิสลามสามารถจัดการสนับสนุนทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและอย่างต่อเนื่อง

1.2 คำถามงานสารนิพนธ์

กลุ่มรัฐอิสลามมีรูปแบบและวิธีการอย่างไรในการจัดหาเงินทุนมาสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม? และเงินทุนที่จัดหามาได้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้กลุ่มรัฐอิสลามสามารถเพิ่มศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมและสามารถแพร่ขยายอิทธิพลได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวางอย่างไร?

1.3 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

๑. เพื่อทราบถึงรูปแบบและวิธีการในการจัดหาเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มรัฐอิสลาม

๒. เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยด้านการเงินว่าส่งผลอย่างไรต่อกลุ่มรัฐอิสลามในการเพิ่มศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมและการแพร่ขยายอิทธิพล

1.4 สมมติฐาน

กลุ่มรัฐอิสลามมีรูปแบบและวิธีการในการจัดหาเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มหลากหลายรูปแบบ โดยรูปแบบและวิธีการในการหาเงินทุนดังกล่าวมีทั้งการสร้างรายได้ด้วยตัวเองและการรับการสนับสนุนจากภายนอกในอัตราส่วนที่ไม่เท่ากัน

1.5 นิยามศัพท์

๑ การก่อการร้าย หมายถึง การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดความตายหรือเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือเสรีภาพของบุคคล หรือการกระทำการใดเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบคมนาคม และโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ของรัฐ รวมถึงการกระทำใดๆ อันก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างสำคัญ โดยมีวัตถุประสงค์ของการกระทำดังกล่าวเพื่อมุ่งที่จะข่มขู่ประชาชนหรือชู้บังคับรัฐบาลหรือองค์การระหว่างประเทศให้กระทำการหรือละเว้นกระทำการใดๆ หรือเพื่อสร้างความปั่นป่วนโดยให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน

๒. การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หมายถึง จัดหา รวบรวม หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือดำเนินการ ด้วยประการใด ๆ เพื่อการก่อการร้าย หรือโดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์ทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือจากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการก่อการร้าย หรือโดยเจตนาให้เงินหรือทรัพย์สินหรือการดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของบุคคล คณะบุคคลนิติบุคคล หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย

๓. เงินทุน หมายถึง เงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคา ซึ่งนำไปใช้เป็นทุนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

1.6 ขอบเขตของการศึกษา

สารนิพนธ์เรื่องการศึกษาสนับสนุนทางการเงินสำหรับกิจกรรมของกลุ่มรัฐอิสลาม (The Financial Support for The Islamic State's Activities) มีขอบเขตการศึกษาระหว่าง ค.ศ. 2014 – ค.ศ. 2017 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่กลุ่มรัฐอิสลามประสบความสำเร็จสูงสุดในการแพร่ขยายอิทธิพลและมีพื้นที่ยึดครองเป็นบริเวณกว้างที่ซึ่งทางกลุ่มสามารถปกครองได้อย่างอิสระ

1.7 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สารนิพนธ์ฉบับนี้จะใช้ทฤษฎี “Organizational Process Theory” ของ Martha Crenshaw ในการศึกษารูปแบบและวิธีการในการจัดหาเงินทุนของกลุ่มรัฐอิสลาม ซึ่งสะท้อนว่าวัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐานขององค์กรก่อการร้ายแต่ละกลุ่ม คือ การดำรงรักษาความเป็นองค์กรเอาไว้ และสามารถหล่อเลี้ยงองค์กรได้ด้วยตัวเองอย่างยั่งยืน ซึ่งสิ่งสำคัญในการอยู่รอดขององค์กรก่อการร้ายคือการสร้างแรงจูงใจแก่สมาชิกและผู้สนับสนุนให้มาร่วมต่อสู้เพื่อองค์กร โดยบรรดาผู้นำของ

องค์กรก่อการร้ายต้องการที่เสริมสร้างศักยภาพขององค์กรและรักษาสถานะผู้นำของพวกเขาไว้ผ่านการมอบแรงจูงใจทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้แก่สมาชิกในองค์กรของพวกเขา⁹

1.8 ทบทวนวรรณกรรม

วรรณกรรมที่กล่าวถึงการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

Jonathan E. Turner กล่าวใน “Money Laundering Prevention” ว่าในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนั้น ผู้ก่อการร้ายหรือองค์กรก่อการร้ายมักเลือกใช้วิธีการเดียวกันกับที่อาชญากรใช้ในการฟอกเงิน¹⁰ ซึ่งประกอบไปด้วย 1. การนำเงินหรือทรัพย์สินเข้าสู่ระบบ (Placement) คือ การนำเงินที่ได้จากการประกอบอาชญากรรมเข้าสู่ระบบสถาบันการเงินเพื่อให้ดูเหมือนว่าเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มานั้นเป็นเงินที่ได้มาโดยถูกกฎหมาย 2. การจัดชั้นบังตา (Layering) คือ การนำเงินที่นำเข้าสู่ระบบแล้วไปทำธุรกรรมที่ซับซ้อน เช่น การถ่ายโอนสลับไปมาระหว่างบัญชีจำนวนมากเพื่อกลบเกลื่อนร่องรอยให้ยากต่อการพิสูจน์ทราบที่มาของเงินหรือทรัพย์สินนั้นๆ และ 3. การทำเงินให้สะอาด (Integration) คือ การนำเงินหรือทรัพย์สินที่ผ่านการจัดชั้นบังตาแล้วกลับคืนสู่เจ้าของเงินที่แท้จริงผ่านการทำธุรกรรมที่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น การนำเงินไปลงทุนในธุรกิจต่างๆ หรือ การนำไปซื้อทรัพย์สินที่มีมูลค่าสูง เป็นต้น¹¹ อย่างไรก็ตามยังคงมีความแตกต่างระหว่างการฟอกเงินของอาชญากรทั่วไปกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของผู้ก่อการร้าย คือ 1. แหล่งที่มาของเงิน เนื่องจากเงินที่อาชญากรนำไปฟอกนั้นล้วนแล้วแต่เป็นเงินที่ได้มาจากการดำเนินกิจกรรมที่ผิดกฎหมายทั้งสิ้น ในขณะที่เงินที่ใช้สนับสนุนการก่อการร้ายนั้นสามารถเป็นได้ทั้งเงินที่มาจากกิจกรรมที่ผิดกฎหมายและการดำเนินกิจกรรมที่ถูกกฎหมาย และ 2. วัตถุประสงค์ของการนำเงินไปใช้เพราะการฟอกเงินของอาชญากรนั้นล้วนมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเงินไปใช้แสวงหาความสุขและตอบสนองความต้องการส่วนตัวและสิ้น ในขณะที่การสนับสนุนด้านการเงินสำหรับการก่อการร้ายนั้นเป็นไปเพื่อต้องการนำเงินไปก่อเหตุเพื่อตอบสนองต่ออุดมการณ์ของตัวผู้ก่อการร้ายและองค์กร¹²

⁹ Martha Crenshaw, “Theories of Terrorism: Instrumental and Organizational Approaches.” in *Inside Terrorist Organizations*, ed. David C Rapoport (New York: Columbia University Press, 1988), pp. 13-23.

¹⁰ Jonathan E. Turner, *Money Laundering Prevention* (New Jersey: John Wiley & Sons, Inc., 2011), p. 131.

¹¹ *Ibid*, pp. 133-135.

¹² *Ibid*, p. 132.

Brigitte L. Nacos กล่าวใน “Terrorism and Counterterrorism: Understanding Threats and Responses in the Post 9/11 World” ว่า หลังเหตุการณ์ 9/11 ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช ได้ระบุว่าเงินทุนเปรียบเสมือนออกซิเจนของการก่อการร้ายที่ผู้ก่อการร้ายไม่สามารถขาดได้และการตัดการเส้นทางการเงินของผู้ก่อการร้ายคือมาตรการสำคัญในการต่อต้านการก่อการร้าย โดยผู้เขียนได้ให้ความเห็นว่าแม้ว่าจะไม่มีหลักฐานเป็นที่ประจักษ์ว่าการขาดเงินทุนสนับสนุนจะทำให้ผู้ก่อการร้ายล้มเลิกอุดมการณ์ของตนไป แต่เป็นที่แน่ชัดว่าการขาดการสนับสนุนด้านการเงินที่เพียงพอสามารถส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมของผู้ก่อการร้ายนั้นลดประสิทธิภาพลง เช่น เหตุการณ์ลอบวางระเบิดอาคารเวลเทรตเซ็นเตอร์ใน ค.ศ. 1993 ที่ผู้ก่อการร้ายต้องลดขนาดของระเบิดที่ใช้ก่อเหตุลงเนื่องจากการขาดการสนับสนุนด้านการเงินที่เพียงพอ เป็นต้น แต่ทั้งนี้องค์การก่อการร้ายส่วนใหญ่ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าพวกเขาสามารถหาแหล่งเงินทุนใหม่ๆ เพื่อนำมาสนับสนุนการก่อเหตุได้อยู่เสมอ โดยหลังจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ดำเนินมาตรการตัดวงจรการสนับสนุนด้านการเงินขององค์การก่อการร้ายอย่างเข้มงวด นายไอซามะ บินลาเดน ได้กล่าวว่าการตัดวงจรด้านการเงินดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินกิจกรรมขององค์การก่อการร้ายซึ่งบิน ลาเดนระบุว่ากลุ่มอัลกออิดะฮ์มีแหล่งเงินทุนสำรองมากกว่าสามแหล่งซึ่งสามารถรับประกันว่ากลุ่มของเขาจะสามารถดำเนินกิจกรรมต่อไปได้แม้จะถูกสหรัฐอเมริกาไล่ล่าตัดแหล่งเงินทุนมากแค่ไหนก็ตาม¹³

วรรณกรรมที่กล่าวถึงความสามารถของกลุ่มรัฐอิสลามในการดำเนินกิจกรรม

Michael Weiss และ Hassan Hassan กล่าวใน “ISIS: Inside the Army of Terror” ว่า กลุ่มรัฐอิสลามนั้นแม้จะถูกจัดว่าเป็นกลุ่มก่อการร้ายแต่ไม่ได้มีลักษณะเป็นเพียงแค่อำนาจก่อการร้ายเท่านั้น อันเป็นผลมาจากการดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มรัฐอิสลามได้ทำตัวเป็น “มาเฟีย” ในการควบคุมการดำเนินกิจกรรมที่ผิดกฎหมายในตลาดมืด เช่น การควบคุมการค้าน้ำเถื่อนและการค้ามนุษย์เพื่อนำมาเป็นทุนในการดำเนินกิจกรรมของตน นอกจากนี้กลุ่มรัฐอิสลามยังมีกองกำลังตามแบบ ซึ่งประกอบไปด้วยกำลังพลที่มีความสามารถในการรบตามแบบซึ่งแตกต่างจากกลุ่มก่อการร้ายอื่นๆ ที่สามารถรบได้เฉพาะแบบกองโจร รวมถึงกลุ่มรัฐอิสลามยังมีหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่รวบรวมข่าวกรองที่ซับซ้อนและมีประสิทธิภาพที่ช่วยให้กลุ่มสามารถแทรกซึมและหาข่าวทั้งจากรัฐต่างๆ และจากกลุ่มก่อการร้ายอื่นๆ ที่มีแนวทางแตกต่างจากกลุ่มรัฐอิสลาม

¹³ Brigitte L. Nacos, *Terrorism and Counterterrorism: understanding threats and responses in the post 9/11 world* (New York: Penguin academics, 2008), pp. 163-164.

และที่สำคัญกลุ่มรัฐอิสลามมีกลไกในการเผยแพร่อุดมการณ์และการโฆษณาชวนเชื่อที่มีประสิทธิภาพ ในการขอรับการสนับสนุนจากผู้เห็นใจและในการรับสมัครแนวร่วมเข้ามาเป็นสมาชิกในการสู้รบ¹⁴

Fawaz A. Gerges กล่าวใน “ISIS: A History” ว่า กลุ่มรัฐอิสลามมีคุณลักษณะที่สำคัญอยู่ 4 ประการ ได้แก่ 1. เป็นกลุ่มที่มีเครือข่ายข้ามชาติ 2. เป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม 3. ขยายอิทธิพลไปสู่เยาวชน และ 4. เป็นคลื่นลูกใหม่ของการทำญihad โดยแนวทางที่กลุ่มรัฐอิสลามใช้ในการชักจูงและโน้มน้าวผู้สนับสนุนให้มาเข้าร่วมกลุ่ม คือ ปลุกฝังว่าการกระทำของกลุ่มรัฐอิสลามนั้นเป็นการช่วยให้พ้นจากบาป และเป็นการต่อสู้เพื่อเอาชนะศัตรูของอิสลามด้วยวิธีการทางทหารที่แข็งแกร่ง โดยผู้เขียนระบุว่าในช่วงแรกเริ่มของการก่อตั้งกลุ่มรัฐอิสลาม ยุทธศาสตร์ในการต่อสู้ของกลุ่มรัฐอิสลามมีความคล้ายคลึงกันกับยุทธศาสตร์การต่อสู้ของกลุ่มอัลกออิดะฮ์สาขาอิรัก (Al-Qaeda in Iraq: AQI) ได้แก่การมีศัตรูหลักร่วมกันในภูมิภาคคือกลุ่มชีอะห์ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นศัตรูที่อยู่ไกลของทั้งสองกลุ่ม และมีประเทศตะวันตกเป็นศัตรูที่อยู่ไกล ซึ่งภายหลังจากเริ่มสูญเสียพื้นที่ยึดครองในภูมิภาคตะวันออกกลาง กลุ่มรัฐอิสลามจึงเริ่มใช้ศัตรูที่อยู่ไกลเป็นเป้าหมายหลัก ทั้งนี้ผู้เขียนได้ระบุถึงการพุ่งทะยานขึ้นของอิทธิพลของกลุ่มรัฐอิสลามผ่านการใช้กำลังทางทหารในอิรักและซีเรียในระหว่าง ค.ศ. 2013 – 2014 ก่อนจะเริ่มแพร่ขยายไปสู่พื้นที่อื่นๆ ในภูมิภาคตะวันออกกลาง เช่น อิยิปต์ เลบานอน ลิเบีย เยเมน และอื่นๆ จนกระทั่งถึง ค.ศ. 2015 จึงเริ่มมีการก่อเหตุครั้งใหญ่ในทวีปยุโรป อาทิ การก่อเหตุระเบิดฆ่าตัวตายครั้งใหญ่ในกรุงปารีส¹⁵ ซึ่งผู้เขียนให้ความเห็นว่ากลุ่มรัฐอิสลามได้กลายเป็นภัยคุกคามอันร้ายแรงรูปแบบใหม่ต่อระเบียบความมั่นคงระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นผลจากความไร้ประสิทธิภาพของรัฐในโลกอาหรับและผลจากการปะทะกันทางอัตลักษณ์ของชาวสุนหนี่และชาวชีอะห์ รวมถึงความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์ก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่หล่อเลี้ยงอุดมการณ์ของกลุ่มรัฐอิสลาม¹⁶

¹⁴ Michael Weiss and Hassan Hassan, *ISIS: Inside the army of terror* (New York: Regan Arts, 2015), p. XV.

¹⁵ Fawaz A. Gerges, *ISIS: A history* (New Jersey: Princeton University Press, 2016), pp. 1-22.

¹⁶ *Ibid.*, pp. 260-264.

บทที่ 2

กลุ่มรัฐอิสลามภัยคุกคามต่อสังคมระหว่างประเทศ

“นี่ไม่ใช่แค่สงครามของกลุ่มรัฐอิสลามเท่านั้นแต่เป็นสงครามของชาวมุสลิมที่มีศรัทธาทั่วทุกหนแห่งในโลกเพื่อต่อสู้กับผู้ซึ่งไร้ศรัทธาต่อพระเจ้า”¹⁷

อะบู บักร อัล-บักฮาดาดิ

การศึกษาถึงรูปแบบและวิธีการในการจัดหาเงินทุนเพื่อนำมาใช้สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มรัฐอิสลามหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องพิจารณาการกำเนิดของกลุ่มรัฐอิสลามเพื่อให้ทราบประวัติความเป็นมาและเป้าหมายของกลุ่มรัฐอิสลาม รวมถึงรูปแบบในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มรัฐอิสลามเพื่อให้ทราบวิธีการที่กลุ่มรัฐอิสลามแพร่ขยายอิทธิพล

2.1 การกำเนิดของกลุ่มรัฐอิสลาม

สุนทรพจน์อันบิดเบือนหลักศาสนาดังกล่าวมีขึ้นในวันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 2014 ระหว่างการปรากฏตัวอย่างเป็นทางการครั้งแรกของนายอะบู บักร อัล-บักฮาดาดิ (Abu Bakr al-Baghdadi) ในฐานะผู้นำของกลุ่มรัฐอิสลาม ณ มัสยิดอัล-นุรี เมืองโมซุล อิรัก ซึ่งนายบักฮาดาดิได้ประกาศการก่อตั้ง “เคาะลีฟะฮ์” หรือดินแดนอิสลามอันศักดิ์สิทธิ์ โดยประกาศตัวเป็นผู้นำของเคาะลีฟะฮ์และเป็นผู้นำของชาวมุสลิมทั้งหมด และได้เชิญชวนชาวมุสลิมทั่วโลกให้มาเข้าร่วมและสนับสนุนต่อรัฐอิสลามที่ก่อตั้งขึ้นใหม่นี้ รวมถึงเรียกร้องความสามัคคีจากขบวนการญิฮาดกลุ่มต่างๆ ที่เคลื่อนไหวอยู่ทั่วทุกภูมิภาคในโลก¹⁸ โดยในระหว่าง ค.ศ. 2014 – 2017 กลุ่มรัฐอิสลามได้ใช้ความรุนแรงขยายอิทธิพลจนสามารถมีพื้นที่ยึดครองเป็นของตนเองที่สามารถบริหารปกครองได้อย่างเป็นอิสระจำนวนกว้างขวางทั้งในประเทศอิรักและซีเรีย

กลุ่มรัฐอิสลามเป็นกลุ่มก่อการร้ายที่มีรากเหง้าโดยตรงมาจากกลุ่มอัลกออิดะฮ์สาขาอิรัก¹⁹ ภายใต้การนำของนายอุมู มุศอับ อัล-ซาร์ควอวี (Abu Musab al-Zarqawi) อดีตนักบวชมุจาฮิดีนชาวจอร์แดนที่เคยเดินทางไปสู้รบกับสหภาพโซเวียตในอัฟกานิสถานในช่วงปลายทศวรรษ 1980

¹⁷ “Video claims to show Islamic State leader Abu Bakr al-Baghdadi giving sermon.” The Guardian, 6 July 2014, <https://www.theguardian.com/world/video/2014/jul/06/video-islamic-state-leader-abu-bakr-al-baghdadi-sermon-isis-video>. (Accessed 15 May 2020)

¹⁸ “What is 'Islamic State'?” BBC, 2 December 2015, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-29052144>. (Accessed 15 May 2020)

¹⁹ United Nations, Security Council, *The Islamic State in Iraq and the Levant and the Al-Nusra Front for the People of the Levant: report and recommendations submitted pursuant to resolution 2170 (2014)*, S/2014/815 (14 November 2014), available from <https://www.undocs.org/S/2014/815>

โดยใน ค.ศ. 1999 นายซาค์กอวีได้ก่อตั้งกลุ่มญะมาอะฮ์ อัล-เตาฮีด วะ อัล-ญิฮาด (Jama'at al-Tawhid wal-Jihad: JTJ) ซึ่งกลายมาเป็นแกนนำหลักในการต่อต้านขับไล่สหรัฐอเมริกาและพันธมิตรออกจากประเทศอิรักรวมถึงต่อต้านรัฐบาลที่สหรัฐอเมริกาให้การสนับสนุน²⁰ จนกระทั่งในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2004 จึงได้ประกาศสวามิภักดิ์กับกลุ่มอัลกออิดะฮ์และเปลี่ยนชื่อมาเป็นกลุ่มอัลกออิดะฮ์สาขาอิรักและได้ใช้ยุทธวิธีการก่อการร้ายที่รุนแรงจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ระเบิดฆ่าตัวตายและการลอบวางระเบิดแสวงเครื่องกับประชาชนผู้บริสุทธิ์ โดยกลุ่มอัลกออิดะฮ์สาขาอิรักมีเป้าหมายที่จะก่อตั้งรัฐที่มีพื้นฐานมาจากลัทธิหัวรุนแรงขึ้นภายในอิรัก ต่อมาใน ค.ศ. 2006 นายซาค์กอวีเสียชีวิตจากการโจมตีทางอากาศของสหรัฐอเมริกา²¹ หลังจากนั้นเป็นต้นมา กลุ่มอัลกออิดะฮ์สาขาอิรักก็อ่อนแอลง จนใน ค.ศ. 2008 พวกเขาสูญเสียศักยภาพในการก่อเหตุและไม่สามารถรักษาเขตอิทธิพลหลายแห่งไว้ได้²² จนกระทั่งนายบักฮาดัตีขึ้นมาเป็นผู้นำกลุ่มคนใหม่ใน ค.ศ. 2010 เขาได้ปรับเปลี่ยนยุทธวิธีและสร้างกลุ่มให้กลับมาเข้มแข็งอีกครั้ง โดยตั้งแต่ต้น ค.ศ. 2013 ได้เพิ่มปฏิบัติการก่อการร้ายในอิรักมากขึ้นเป็นเท่าตัวและได้ขยายการปฏิบัติการไปถึงซีเรียโดยได้ร่วมมือกับกลุ่มแนวร่วมอัล-นุสรา (Al-Nusrah Front: ANF) ในการต่อสู้กับรัฐบาลของประธานาธิบดีบาชาร์ อัล อัสซาด กระทั่งในเดือนเมษายน ค.ศ. 2013 จึงได้ประกาศรวมกำลังในอิรักและซีเรียและขยายเป้าหมายไปสู่การก่อตั้งรัฐอิสลามทั้งในอิรักและซีเรีย และเปลี่ยนชื่อกลุ่มเป็นกลุ่มรัฐอิสลามแห่งอิรักและซีเรีย (Islamic State in Iraq and Syria: ISIS)²³ ทำให้เกิดความขัดแย้งกับกลุ่มอัลกออิดะฮ์จนนำไปสู่การตัดขาดระหว่างกัน แต่กลุ่มของนายบักฮาดัตียังคงสามารถขยายอิทธิพลทั้งในเชิงปริมาณของพื้นที่ยึดครองและศักยภาพในการก่อเหตุเอาไว้ได้ ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2014 กลุ่มรัฐอิสลามแห่งอิรักและซีเรียสามารถยึดครองพื้นที่ทั้งในอิรักและซีเรียเป็นบริเวณกว้างขวางรวมถึงเมืองสำคัญๆ อย่างฟัลลูจาและโมซูลในอิรักและรกกานในซีเรีย นำไปสู่การประกาศการก่อตั้งเคาะลีฟะฮ์และการแต่งตั้งตัวเองเป็นผู้นำของนายบักฮาดัตี และได้เปลี่ยนชื่อกลุ่มเป็นกลุ่มรัฐอิสลาม (Islamic State: IS)²⁴ อ้างความเป็นผู้นำสูงสุดในโลกมุสลิมและเชิญชวนให้ชาวมุสลิม

²⁰ อาทิตย์ ทองอินทร์, *ขบวนการรัฐอิสลาม* (นนทบุรี: สถาบันคลังปัญญาด้านยุทธศาสตร์ชาติมหาวิทยาลัยรังสิต, 2559), หน้า 47

²¹ United Nations, Security Council, *The Islamic State in Iraq and the Levant and the Al-Nusrah Front for the People of the Levant: report and recommendations submitted pursuant to resolution 2170 (2014)*, S/2014/815 (14 November 2014), available from <https://www.undocs.org/S/2014/815>

²² อาทิตย์ ทองอินทร์, *ขบวนการรัฐอิสลาม*, หน้า 52

²³ "What is 'Islamic State'?", BBC, 2 December 2015, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-29052144>. (Accessed 15 May 2020)

²⁴ อาทิตย์ ทองอินทร์, *ขบวนการรัฐอิสลาม*, หน้า 55

เดินทางไปร่วมต่อสู้เพื่อรัฐอิสลามนี้ รวมถึงเรียกร้องให้กลุ่มก่อการร้ายอื่นๆ ทั่วโลกสวามิภักดิ์ต่อตน²⁵ โดยกลุ่มรัฐอิสลามได้ใช้ประโยชน์อย่างมากจากสถานการณ์ความไร้เสถียรภาพทางการเมืองและความแตกแยกระหว่างนิกายในอิรักและสงครามกลางเมืองในซีเรียในการขยายอิทธิพลทางการเมืองและพื้นที่ยึดครองของกลุ่มตน²⁶ ตั้งแต่ ค.ศ. 2015 เป็นต้นมากลุ่มรัฐอิสลามจึงได้เริ่มปฏิบัติการก่อการร้ายนอกเขตยึดครองของตนทั้งในภูมิภาคตะวันออกกลาง ทวีปแอฟริกา สหรัฐอเมริกา ทวีปยุโรป และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2.2 รูปแบบการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มรัฐอิสลาม

ภายหลังการประกาศก่อตั้ง กลุ่มรัฐอิสลามสามารถขยายอิทธิพลได้อย่างกว้างขวาง โดยในช่วงรุ่งเรืองที่สุดในระหว่าง ค.ศ. 2014 – 2017 กลุ่มรัฐอิสลามสามารถมีพื้นที่ยึดครองกว่าหนึ่งแสนตารางกิโลเมตรครอบคลุมพื้นที่ทั้งในประเทศอิรักและซีเรีย มีประชากรในปกครองกว่าแปดล้านคน มีนักรบก่อการร้ายต่างชาติให้การสวามิภักดิ์และเดินทางมาร่วมสู้รบกว่าสี่หมื่นคนจาก 120 ประเทศทั่วโลก ยังไม่รวมสมาชิกนักรบก่อการร้ายที่เป็นชาวอิรักและซีเรียพื้นเมืองอีกมากกว่าสองหมื่นคน รวมถึงสามารถจัดหาเงินทุนจำนวนมากได้ด้วยตัวเองเพื่อนำมาสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง²⁷

กลุ่มรัฐอิสลามมีเป้าหมายที่จะสร้างรัฐอียิปโตของตัวเองที่ปกครองด้วยกฎหมายอิสลามหรือชารีอะห์ที่บิดเบือนอย่างสุดโต่ง มีการจัดตั้งเขตการบริหารส่งคนเข้าไปปกครองในพื้นที่ต่างๆ ที่ได้ยึดครอง มีการดูแลเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในด้านต่างๆ ในพื้นที่ยึดครองมีการจัดตั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ ฝ่ายความมั่นคงภายใน ฝ่ายเศรษฐกิจ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาเพื่อดูแลเรื่องการรับสมัครสมาชิก การฝึก การให้สวัสดิการ สำหรับนักรบก่อการร้ายต่างชาติที่มาเข้าร่วม รวมถึงได้จัดตั้งหน่วยตำรวจศาสนาขึ้นมาเพื่อกวาดล้างระเบียบวินัยของประชาชนในพื้นที่ปกครองให้เป็นไปตามหลักการอันสุดโต่งของกลุ่มรัฐอิสลาม²⁸ โดยกลุ่มรัฐอิสลามได้เผยแพร่ความเชื่อแบบผิดๆ ต่อนักรบก่อการร้ายและผู้สนับสนุนของพวกเขา โดยระบุว่าพวกเขาเป็นผู้ศรัทธาต่อพระเจ้าในแนวทางที่ถูกต้องเพียงหนึ่งเดียวและมองว่าผู้ที่เห็นเป็นอื่นคือศัตรูที่ต้องการทำลายอิสลาม ดังนั้นจึงสามารถใช้ความรุนแรงได้อย่างไร้ขีดจำกัดกับผู้ที่เห็นต่างและ

²⁵ United Nations, Security Council, *The Islamic State in Iraq and the Levant and the Al-Nusrah Front for the People of the Levant: report and recommendations submitted pursuant to resolution 2170 (2014)*, S/2014/815 (14 November 2014), available from <https://www.undocs.org/S/2014/815>

²⁶ Ibid.

²⁷ "ISIS After the Caliphate." Wilson Center, 28 November 2017, <https://www.wilsoncenter.org/article/isis-after-the-caliphate-0> (Accessed on 17 May 2020)

²⁸ United Nations, Security Council, UN Documents S/2014/815

ขีดขวางแนวทางของกลุ่มรัฐอิสลาม จึงเป็นที่มาของการใช้ความรุนแรงอย่างบ้าคลั่งของกลุ่มรัฐอิสลามผ่านการสังหารผู้เห็นต่างหรือฝ่ายตรงข้ามอย่างโหดเหี้ยมทารุณ รวมถึงการลงโทษประชาชนที่อยู่ในเขตยึดครองอย่างเด็ดขาด เป็นการใช้อยุทธวิธีสร้างความชอบธรรมผ่านการสร้างความหวาดกลัวโดยเอาหลักศาสนาเข้ามาอ้างอิงซึ่งวางแผนมาแล้วอย่างเป็นระบบโดยฝ่ายบริหารของกลุ่มรัฐอิสลาม²⁹ รูปแบบการสู้รบของกลุ่มรัฐอิสลามนั้นมีความแตกต่างจากกลุ่มก่อการร้ายอื่นๆ เนื่องจากมีการผสมผสานการสู้รบทั้งการรบตามแบบโดยใช้กองกำลังขนาดใหญ่ การรบด้วยยุทธวิธีแบบกองโจร และการก่อการร้าย ทำให้พวกเขาสามารถสร้างศักยภาพทางการรบได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีปัจจัยมาจากการที่แกนนำของกลุ่มรัฐอิสลามหลายคนเป็นอดีตนายพลของกองทัพอิรักในยุคของประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน และในหมู่นักรบของกลุ่มรัฐอิสลามก็มีอดีตนายพลในกองทัพอิรักซึ่งถูกปลดประจำการตั้งแต่สมัยระบอบซัดดัมล่มสลายอยู่เป็นจำนวนมาก กลุ่มรัฐอิสลามจึงสามารถทำการรบตามแบบได้โดยมีประสิทธิภาพ³⁰

กลุ่มรัฐอิสลามสามารถดึงดูดสมาชิกเข้าร่วมจำนวนมากจนก่อให้เกิดปรากฏการณ์ของนักรบก่อการร้ายต่างชาติ จำนวนมากจากทั่วทุกภูมิภาคทั่วโลกที่หลั่งไหลเข้าร่วมสู้รบในนามกลุ่มรัฐอิสลาม โดยปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นผลจากการที่กลุ่มรัฐอิสลามประชาสัมพันธ์และโฆษณาชวนเชื่ออย่างเป็นระบบผ่านช่องทางต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านอินเทอร์เน็ตจึงสามารถเพิ่มจำนวนผู้สนับสนุนและผู้เห็นใจได้เป็นจำนวนมากและยังมีเครือข่ายการจัดหาสมาชิกที่เป็นระบบ โดยนักรบก่อการร้ายของกลุ่มรัฐอิสลามประกอบไปด้วยสามกลุ่มหลัก คือ อดีตสมาชิกดั้งเดิมของกลุ่มอัลกออิดะฮ์แห่งอิรักที่มีทั้งชาวอิรัก ซีเรีย และชาติอื่นๆ ในภูมิภาคตะวันออกกลาง ต่อมาก็คือนักรบก่อการร้ายต่างชาติ และกลุ่มสุดท้ายคือกลุ่มขบวนการติดอาวุธอื่นๆ ที่ประกาศสวามิภักดิ์ต่อกลุ่มรัฐอิสลาม ช่องทางหลักในการจัดหาสมาชิกมาจากการชักชวนผ่านเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์ และช่องทางการสื่อสารอื่นๆ ที่กลุ่มรัฐอิสลามมี เช่น นิตยสารและช่องโทรทัศน์ และการชักชวนผ่านการพบปะพูดคุยและโน้มน้าวใจ เช่น ในชุมชนพื้นที่สู้รบหรือในเรือนจำที่คุมขังนักโทษที่มีแนวคิดหัวรุนแรง และสุดท้ายคือการใช้กำลังบังคับให้คนในพื้นที่ยึดครองมาเข้าร่วมสู้รบด้วย³¹

²⁹ Fawaz A Gerges, "Islamic State: Can its savagery be explained?," *BBC*, 9 September 2014, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-29123528> (Accessed on 17 May 2020)

³⁰ United Nations, Security Council, *The Islamic State in Iraq and the Levant and the Al-Nusrah Front for the People of the Levant: report and recommendations submitted pursuant to resolution 2170 (2014)*, S/2014/815 (14 November 2014), available from <https://www.undocs.org/S/2014/815>

³¹ *Ibid.*

นอกจากนี้ ที่สำคัญกลุ่มรัฐอิสลามยังมีการบริหารจัดการด้านการเงินที่ดี โดยถูกจัดให้เป็นกลุ่มก่อการร้ายที่ร่ำรวยที่สุดในโลก³² ที่มีรูปแบบการจัดหาเงินทุนมาสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมได้ด้วยตัวเองหลากหลายรูปแบบ โดยได้ใช้ประโยชน์จากพื้นที่ยึดครองเพื่อหารายได้อย่างเต็มที่ส่งผลให้กลุ่มรัฐอิสลามเป็นกลุ่มก่อการร้ายที่สามารถมีเงินทุนสนับสนุนได้ด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเงินทุนสนับสนุนจากภายนอกเหมือนกลุ่มก่อการร้ายอื่นๆ³³ ซึ่งการสร้างรายได้ด้วยตัวเองจำนวนมหาศาลของกลุ่มรัฐอิสลามเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มศักยภาพการดำเนินกิจกรรมและการขยายอิทธิพลของกลุ่ม³⁴ โดยระหว่าง ค.ศ. 2014 - ค.ศ. 2017 กลุ่มรัฐอิสลามมีรายได้จากช่องทางต่างๆ สูงถึงประมาณ 1.2 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ต่อปี³⁵

จากพัฒนาการกำเนิดของกลุ่มรัฐอิสลามจะเห็นได้ว่ากลุ่มรัฐอิสลามเป็นกลุ่มก่อการร้ายที่มีรากเหง้าโดยตรงมาจากกลุ่มอัลกออิดะฮ์สาขาอิรัก ก่อนที่จะสามารถแสวงหาประโยชน์จากสถานการณ์ความไม่มั่นคงทางการเมืองและความแตกแยกระหว่างนิกายในประเทศอิรักและซีเรียจนสามารถใช้กำลังและความรุนแรงเข้ายึดครองเมืองในอิรักและซีเรียได้จำนวนมากจนกระทั่งประกาศก่อตั้งรัฐอิสลามขึ้นมาโดยอ้างความเป็นผู้นำสูงสุดในโลกมุสลิมและเชิญชวนชาวมุสลิมทั่วโลกให้มาเข้าร่วมการสู้รบ กลุ่มรัฐอิสลามเป็นกลุ่มก่อการร้ายที่มีการดำเนินกิจกรรมที่มีศักยภาพและสามารถขยายอิทธิพลได้อย่างรวดเร็วผ่านการกระทำที่รุนแรงและโหดร้าย โดยกลุ่มรัฐอิสลามสามารถยึดครองพื้นที่จำนวนมากในอิรักและซีเรียและบริหารปกครองพื้นที่เหล่านั้นด้วยความโหดร้ายโดยมีการนำกฎอันสุดโต่งเข้ามายังคับใช้ต่อประชาชนในพื้นที่ยึดครอง ทั้งนี้ กลุ่มรัฐอิสลามสามารถจัดหารสมาชิกนักรบก่อการร้ายมาร่วมรบได้จำนวนมากผ่านเครือข่ายการรับสมัครสมาชิกและการประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ในประการสำคัญ กลุ่มรัฐอิสลามเป็นกลุ่มก่อการร้ายที่มีการบริหารจัดการด้านการเงินที่ดีและสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนจำนวนมหาศาลมาสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมได้ด้วยตัวเองอย่างมีประสิทธิภาพจนถูกจัดให้เป็นกลุ่มก่อการร้ายที่ร่ำรวยที่สุดในโลก

³² Helen Lock, "How ISIS became the wealthiest terror group in history.", *The Independent*, 15 September 2014, <https://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/how-isis-became-the-wealthiest-terror-group-in-history-9732750.html> (Accessed on 17 May 2020)

³³ United Nations, Security Council, *The Islamic State in Iraq and the Levant and the Al-Nusrah Front for the People of the Levant: report and recommendations submitted pursuant to resolution 2170 (2014)*, S/2014/815 (14 November 2014), available from <https://www.undocs.org/S/2014/815>.

³⁴ Ibid.

³⁵ Stefan Heißner, "Caliphate in Decline: An Estimate of Islamic State's Financial Fortunes." *ICSR*, February 2017, <https://icsr.info/wp-content/uploads/2017/02/ICSR-Report-Caliphate-in-Degradation-An-Estimate-of-Islamic-States-Financial-Fortunes.pdf> (Accessed on 17 May 2020)

บทที่ 3

แหล่งเงินทุนของกลุ่มรัฐอิสลาม

การบริหารจัดการด้านการเงินที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มศักยภาพและอิทธิพลของกลุ่มรัฐอิสลาม โดยกลุ่มรัฐอิสลามมีรูปแบบและวิธีการในการจัดหาเงินทุนหลากหลายรูปแบบทั้งจากการสร้างได้ด้วยตัวเองผ่านพฤติกรรมที่ถือว่าผิดกฎหมาย และจากการสนับสนุนทางการเงินของกลุ่มผู้สนับสนุนและผู้เห็นใจ ในบทที่ 3 นี้ จะนำเสนอรูปแบบและวิธีการในการจัดหาเงินทุนมาสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมและการนำเงินทุนไปใช้ของกลุ่มรัฐอิสลามในรูปแบบต่างๆ รวมถึงวิเคราะห์ถึงสัดส่วนรายได้ของกลุ่มรัฐอิสลาม ทั้งนี้เพื่อให้ทราบและเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการหาเงินทุนมาสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มรัฐอิสลาม

3.1 แหล่งเงินทุนที่หามาได้ด้วยตัวเอง (Self-Funding)

แหล่งเงินทุนที่หามาได้ด้วยตัวเอง หมายถึง แหล่งเงินที่กลุ่มรัฐอิสลามสามารถดำเนินการจัดหาได้ด้วยตัวเองโดยไม่จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากภายนอก โดยจัดหาได้ผ่านการกระทำต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านการกระทำที่ผิดกฎหมายในพื้นที่ยึดครองของกลุ่มรัฐอิสลามทั้งในอิรักและซีเรีย

3.1.1 การจัดเก็บภาษี การริตไถ และการปล้นชิง เป็นรูปแบบวิธีการหาเงินทุนที่สร้างรายได้ให้กับกลุ่มรัฐอิสลามมากที่สุด โดยกลุ่มรัฐอิสลามได้จัดตั้งการจัดเก็บภาษีขึ้นมาอย่างเป็นระบบในพื้นที่ยึดครองโดยนำการบริจาตามหลักศาสนาอิสลามหรือ “ชะกาต” มาเป็นข้ออ้างในการจัดเก็บภาษีต่างๆ จากประชาชนและภาคธุรกิจในพื้นที่ยึดครอง ส่วนหนึ่งเป็นการจัดเก็บภาษีพื้นฐานรูปแบบเดียวกันกับที่รัฐทั่วไปจัดเก็บ อีกส่วนหนึ่งเป็นการจัดเก็บภาษีศาสนาสำหรับผู้ที่ทำผิดกฎอันสุดโต่งของกลุ่มรัฐอิสลาม ทั้งนี้กลุ่มรัฐอิสลามได้จัดตั้งหน่วยงานซึ่งรับผิดชอบด้านการจัดเก็บภาษี โดยเฉพาะเพื่อรับประกันว่ากลุ่มรัฐอิสลามจะได้รับผลประโยชน์สูงสุด โดยภาษีที่กลุ่มรัฐอิสลามจัดเก็บประกอบด้วย

1) ภาษีเงินได้ โดยมีอัตราการจัดเก็บร้อยละ 10 สำหรับบุคคลธรรมดา และร้อยละ 10 – 15 สำหรับผู้ประกอบการ³⁶ ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้ปกติของรัฐ โดยกลุ่มรัฐอิสลามให้เหตุผลว่าจำเป็นต้องจัดเก็บภาษีในอัตราที่สูงกว่าปกติเนื่องจากกำลังอยู่ในภาวะ

³⁶ Blannin, Patrick. "Islamic State's Financing: Sources, Methods and Utilisation." Counter Terrorist Trends and Analyses 9, no. 5 (2017): 17.

สงคราม³⁷ ส่วนชนกลุ่มน้อยในพื้นที่ยึดครอง เช่น ชาวคริสต์และชาวยาดีซีจะถูกเก็บภาษีเงินได้ในอัตราที่สูงกว่าหรืออาจถูกยึดรายได้ทั้งหมดไป³⁸ นอกจากนี้ ยังมีการเก็บภาษีจากเงินเดือนข้าราชการและพนักงานรัฐของอิรัก โดยรัฐบาลอิรักได้ระงับการจ่ายเงินโดยตรงแก่ข้าราชการและพนักงานรัฐที่อาศัยอยู่ในเมืองที่ถูกกลุ่มรัฐอิสลามยึดครองเพื่อไม่ให้เงินตกไปอยู่ในมือของกลุ่มรัฐอิสลามทำให้ข้าราชการที่ยังอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ยึดครองจำเป็นต้องเดินทางไปถอนเงินจากเมืองข้างเคียงที่ไม่ได้ถูกยึดครองและเมื่อเดินทางกลับมาข้าราชการเหล่านี้จะถูกกลุ่มรัฐอิสลามเรียกเก็บภาษีสูงถึงร้อยละ 50 ของเงินเดือนดังกล่าว โดยข้อมูลของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Financial Action Task Force: FATF) พบว่ารัฐบาลอิรักจ่ายเงินเดือนแก่ข้าราชการและพนักงานรัฐเป็นเงินกว่าพันล้านเหรียญสหรัฐฯ ต่อปี จึงมีความเป็นไปได้สูงว่ากลุ่มรัฐอิสลามจะสามารถสร้างรายได้จากการเก็บภาษีเงินจากเดือนข้าราชการและพนักงานรัฐเหล่านี้เป็นเงินนับร้อยล้านเหรียญสหรัฐฯ ต่อปี ในช่วงระหว่างการยึดครอง³⁹

2) ภาษีศุลกากรและค่าผ่านทาง กลุ่มรัฐอิสลามได้จัดตั้งด่านตรวจขึ้นตามแนวชายแดนเพื่อตรวจยานพาหนะและสินค้าที่เข้าและออกผ่านพื้นที่ยึดครอง โดยได้จัดเก็บค่าผ่านทางเป็นเงินสองร้อยเหรียญสหรัฐฯ ต่อคันสำหรับยานพาหนะที่ต้องการสัญจรผ่าน และแปดร้อยเหรียญสหรัฐฯ ต่อคันสำหรับรถบรรทุกสินค้าที่ต้องการขนส่งสินค้าเข้าไปในพื้นที่ยึดครอง⁴⁰ รวมถึงตรวจและเก็บภาษีสินค้าทุกประเภทที่บรรทุกมากับยานพาหนะ โดยสินค้าที่ซื้อขายในพื้นที่ยึดครองจะถูกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 2⁴¹ นอกจากนี้สำหรับผู้ที่ต้องการจะย้ายหรืออพยพออกจากพื้นที่ที่กลุ่มรัฐอิสลามยึดครองจำเป็นต้องจ่ายเงินจำนวนหนึ่งพันเหรียญสหรัฐฯ ต่อคน เพื่อเป็นค่าผ่านทางในการย้ายออกจากพื้นที่⁴²

³⁷ "Cash to Chaos: Dismantling ISIS' Financial Infrastructure: House Homeland Security Committee Majority Staff Report.", Homeland Security Committee, October 2016, <https://www.hsdl.org/?view&did=796005> (Accessed on 17 May 2020)

³⁸ Christine Duhaime, "White Paper on Islamic State Funding.", *Duhaime Law*, 2015, <http://www.duhaimelaw.com/wp-content/uploads/2015/04/White-Paper-Terrorist-Financing-Methods-2.pdf> (Accessed on 17 May 2020)

³⁹ Financial Action Task Force, *Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)*, FATF, (February 2015), available from <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>.

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Blannin, Patrick. "Islamic State's Financing: Sources, Methods and Utilisation." *Counter Terrorist Trends and Analyses* 9, no. 5 (2017): 17

⁴² Ibid.

3) ภาษีจากภาคการเกษตรในพื้นที่ยึดครอง เป็นภาษีที่สร้างรายได้ให้แก่กลุ่มรัฐอิสลามมากที่สุดประเภทหนึ่ง โดยกลุ่มรัฐอิสลามได้ควบคุมภาคการเกษตรในพื้นที่ยึดครองและใช้เป็นช่องทางสร้างรายได้ให้กับกลุ่ม โดยเก็บภาษีจากการขายผลิตภัณฑ์การเกษตรและเรียกเก็บค่าคุ้มครองในการทำภาคการเกษตรจากเกษตรกร ซึ่งมีอัตราการจัดเก็บภาษีของผลิตภัณฑ์การเกษตรอยู่ที่ร้อยละ 5 สำหรับพืชผลชลประทาน และร้อยละ 10 สำหรับพืชผลประจำฤดู ซึ่งสูงกว่าอัตราการจัดเก็บภาษีปกติของรัฐบาล ใน ค.ศ. 2015 กลุ่มรัฐอิสลามสามารถทำรายได้กว่า 56 ล้านดอลลาร์จากการเก็บภาษีข้าวบาเรย์และข้าวสาลีโดยยังไม่รวมการเก็บภาษีจากสินค้าทางการเกษตรอื่นๆ⁴³ นอกจากนี้ กลุ่มรัฐอิสลามยังขูดรีดเอาพืชผลทางการเกษตรของประชาชนไปบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกลุ่ม โดยนำเรื่องของชะกามาเป็นข้ออ้างและในบางพื้นที่ยังได้ยึดเครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตรจากเกษตรกรและนำมาปล่อยเช่าต่ออีกทอดหนึ่ง กลุ่มรัฐอิสลามยังได้เข้าควบคุมโรงเก็บพืชผลการเกษตรทั้งของรัฐและเอกชนและควบคุมการกระจายสินค้าให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์⁴⁴ โดยสามารถควบคุมโรงเก็บข้าวสาลีได้กว่า 16 แห่งทั่วอิรักรวมถึงโรงเก็บข้าวสาลีที่ใหญ่ที่สุดของประเทศในเมือง Makhmur ที่สามารถเก็บข้าวสาลีได้กว่าร้อยละ 8 ของจำนวนข้าวสาลีทั่วประเทศ เท่ากับว่ากลุ่มรัฐอิสลามสามารถควบคุมพื้นที่การผลิตข้าวสาลีในอิรักได้กว่าร้อยละ 40 ของกำลังผลิตภายในประเทศ⁴⁵ หรือกว่าประมาณ 2.45 ล้านตันต่อปี ขณะที่อัตราการบริโภคภายในพื้นที่ที่พวกเขายึดครองอยู่ที่ประมาณ 0.85 ล้านตัน ทำให้มีข้าวสาลีเหลือเพียงพอสำหรับการลักลอบส่งออกทำกำไรอีกกว่า 1.6 ล้านตันต่อปี⁴⁶ โดยข้าวสาลีกลายเป็นสินค้ายุทธศาสตร์ของกลุ่มรัฐอิสลามที่สามารถทำกำไรได้รวมถึงสามารถควบคุมการกระจายข้าวไม่ให้ตกไปอยู่ในมือของศัตรู⁴⁷ นอกจากนี้ ยังมีรายงานว่ากลุ่มรัฐอิสลามได้ใช้ทรัพยากรทางการเกษตรเพื่อทำลายฝ่ายตรงข้ามโดยได้ปล่อยน้ำออกจากเขื่อนฟัลลูจาฮ์ไปเพื่อทำลายพื้นที่การเกษตรของชาวอิรักที่อยู่ทางตอนใต้ของประเทศ ส่งผลให้ประชาชนนับล้านคนขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค⁴⁸ โดยพื้นที่ทางการเกษตรที่กลุ่มรัฐอิสลามได้เข้าไปยึดครองส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญของประเทศอิรักและซีเรียที่อุดม

⁴³ Hadi H. Jaafar, "Agriculture as a funding source of ISIS: A GIS and remote sensing analysis.", *Food Policy* 64 (October 2016): 14-25.

⁴⁴ Financial Action Task Force, *Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)*, FATF, (February 2015), available from <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>.

⁴⁵ FAO, "Food security and peace discussion note." FAO of UN, 2016, <http://www.fao.org/3/a-i5649e.pdf> (Accessed on 17 May 2020)

⁴⁶ Hadi H. Jaafar, *Food Policy* 64 (October 2016): 14

⁴⁷ Financial Action Task Force, *Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)*.

⁴⁸ Ibid.

สมบูรณ์ทำให้กลุ่มรัฐอิสลามสามารถมีแหล่งเสปียงเพียงพอที่จะเลี้ยงสมาชิกในกลุ่มและมากพอที่จะสามารถนำไปแจกจ่ายให้ประชาชนในพื้นที่ยึดครองเพื่อเป็นการแสดงออกถึงการดูแลประชากรในเขตปกครองของตนเหมือนที่รัฐพึงกระทำ⁴⁹

4) ภาษีจากการควบคุมภาคการเงิน ซึ่งเป็นการจัดเก็บภาษีที่สร้างรายได้ให้กลุ่มรัฐอิสลามจำนวนมากอีกประเภทหนึ่ง โดยกลุ่มรัฐอิสลามได้เข้าควบคุมสาขาของทั้งธนาคารรัฐและเอกชนที่เปิดให้บริการอยู่ในพื้นที่ที่พวกเขายึดครองอยู่ในประเทศอิรักและซีเรีย เงินสดที่กลุ่มรัฐอิสลามยึดได้จากธนาคารของรัฐจะถูกนับว่าเป็นทรัพย์สินของกลุ่มทันที ส่วนเงินสดที่อยู่ในธนาคารเอกชนจะถูกกลุ่มรัฐอิสลามจัดเก็บภาษีเมื่อมีการทำธุรกรรมในอัตราที่สูงกว่าปกติ โดยกระทรวงการคลังของสหรัฐอเมริกาประเมินว่ากลุ่มรัฐอิสลามสามารถยึดเงินสดจากธนาคารของรัฐบาลอิรักในพื้นที่ยึดครองในเมือง Ninevah, Al-Anbar, Salah Din และ Kirkuk ได้กว่า 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ⁵⁰ และยังสามารถควบคุมธนาคารกลางแห่งอิรักที่มีเงินสดเก็บไว้กว่า 425 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในเมือง Mosul เมืองใหญ่อันดับสองของประเทศและเป็นศูนย์กลางด้านการเงินอีกแห่งหนึ่งของประเทศ ในเดือนมกราคม ค.ศ. 2015 กลุ่มรัฐอิสลามได้จัดตั้งธนาคาร Islamic Bank ขึ้นในเมือง Mosul และบังคับให้ประชาชนเปลี่ยนมาทำธุรกรรมผ่านธนาคารดังกล่าว⁵¹ ส่วนในซีเรียธนาคารกว่ายี่สิบแห่งในเมือง Raqqa, Aleppo และ Deir al-zor ถูกกลุ่มรัฐอิสลามเข้าควบคุม โดยได้แต่งตั้งคนของตัวเองเป็นผู้จัดการธนาคารสาขาต่างๆ ในพื้นที่ยึดครองเพื่อควบคุมการจัดเก็บภาษีในการทำธุรกรรม โดยจะจัดเก็บภาษีร้อยละ 5 ของยอดเงินที่มีการทำธุรกรรมในแต่ละครั้งซึ่งกลุ่มรัฐอิสลามได้นำชะกามาเป็นข้ออ้างในการจัดเก็บดังกล่าว วิธีการนี้จึงเป็นรูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์จากภาคการเงินในพื้นที่ยึดครองในขณะเดียวกันก็สามารถรักษาความต่อเนื่องของการทำธุรกรรมการเงิน

⁴⁹ Political Department of European Parliament, "The financing of Islamic State in Iraq and Syria." *European Parliament*, 11 September 2017, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/603835/EXPO_IDA%282017%29603835_EN.pdf (Accessed on 17 May 2020)

⁵⁰ Jennifer L. Fowler, "Taking the Fight to ISIL: Operationalizing CT Lines of Effort Against the Islamic State Group.", *Washington Institute for Near East Policy*, 2 February 2015, <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/taking-the-fight-to-isil-operationalizing-ct-lines-of-effort-against-the-is> (Accessed on 17 May 2020)

⁵¹ Christine Duhaime, "White Paper on Islamic State Funding.", *Duhaime Law*, 2015, <http://www.duhaimelaw.com/wp-content/uploads/2015/04/White-Paper-Terrorist-Financing-Methods-2.pdf> (Accessed on 17 May 2020)

ของประชาชนและภาคธุรกิจในพื้นที่ยึดครอง ซึ่งความต่อเนื่องทางเศรษฐกิจดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการตั้งตัวขึ้นมาเป็นรัฐอย่างยั่งยืนตามที่กลุ่มรัฐอิสลามต้องการ⁵²

5) ภาษีจากการให้บริการระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า ระบบโทรคมนาคม⁵³ รวมถึงมีการจัดเก็บภาษีหรือค่าคุ้มครองจากเครือข่ายอาชญากรที่ต้องการเข้ามาประกอบอาชญากรรมในพื้นที่ยึดครองของกลุ่มรัฐอิสลาม เช่น การเก็บภาษีจากกลุ่มลักลอบค้าของเถื่อนในพื้นที่ เป็นต้น

นอกจากการจัดเก็บภาษีพื้นฐานในด้านต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว กลุ่มรัฐอิสลามยังมีการจัดเก็บภาษีทางศาสนาหรือค่าปรับสำหรับผู้ที่ทำผิดกฎอันสุดโต่งของพวกเขา โดยกลุ่มรัฐอิสลามได้นำกฎหมายซึ่งมีการบิดเบือนหลักศาสนาอย่างสุดโต่งมาบังคับใช้กับประชาชนในพื้นที่ยึดครองและได้จัดตั้งหน่วยตำรวจศาสนา (Diwan al Hisbah) ขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่กวดขันดูแลการใช้ชีวิตของประชาชนให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกลุ่มรัฐอิสลาม⁵⁴ เช่น การห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การห้ามเล่นการพนัน การห้ามแต่งกายเปิดเผยเรือนร่างของสตรี การห้ามสตรีออกจากบ้านเพียงลำพัง การสวมมมตีให้ตรงเวลา เป็นต้น ผู้ที่ฝ่าฝืนกฎของกลุ่มรัฐอิสลามจะถูกลงโทษอย่างรุนแรงซึ่งรวมถึงการประหารชีวิตและการทำร้ายร่างกาย และในบางกรณีสามารถจ่ายค่าปรับเป็นเงินได้ นอกจากนี้สำหรับประชาชนซึ่งนับถือศาสนาอื่นที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ยึดครองของกลุ่มรัฐอิสลามจำเป็นต้องจ่ายเงินให้แก่กลุ่มรัฐอิสลามเพื่อที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไปโดยไม่ต้องเปลี่ยนศาสนา หากไม่จ่ายจะถูกสังหารหรือถูกบังคับให้เปลี่ยนศาสนา⁵⁵

นอกจากการจัดเก็บภาษีแล้ว กลุ่มรัฐอิสลามยังได้ทำการปล้นชิง ริดไถ และยึดทรัพย์สินจากทั้งศัตรูและประชาชนในพื้นที่ยึดครองอย่างแพร่หลาย โดยกลุ่มรัฐอิสลามได้จัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาเพื่อบริหารทรัพย์สินที่ยึดได้หรือปล้นชิงจากการสู้รบ ซึ่งนักรบก่อการร้ายสามารถนำทรัพย์สินที่พวกเขายึดหรือปล้นชิงมาขึ้นเงินกับหน่วยงานนี้ โดยจะได้เงินจำนวนหนึ่งในห้าของราคาประเมินทรัพย์สิน อีกทั้งกลุ่มรัฐอิสลามยังจัดตั้งตลาดหลายแห่งขึ้นมาในพื้นที่ยึดครองเพื่อซื้อขาย

⁵² Financial Action Task Force, *Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)*, FATF, (February 2015), available from <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Blannin, Patrick. "Islamic State's Financing: Sources, Methods and Utilisation." *Counter Terrorist Trends and Analyses* 9, no. 5 (2017): 18

⁵⁵ Christine Duhaime, "White Paper on Islamic State Funding.", *Duhaime Law*, 2015, <http://www.duhaime.com/wp-content/uploads/2015/04/White-Paper-Terrorist-Financing-Methods-2.pdf> (Accessed on 17 May 2020)

ทรัพย์สินที่ยึดหรือปล้นชิงมาได้ โดยสมาชิกกลุ่มรัฐอิสลามสามารถซื้อสิ่งของต่างๆ ในตลาดเหล่านี้ได้ในราคาเพียงครึ่งหนึ่งจากราคาประเมิน⁵⁶

ในระหว่าง ค.ศ. 2014 – 2017 กลุ่มรัฐอิสลามสามารถสร้างรายได้เฉลี่ยจากการจัดเก็บภาษีและริดไถจากประชาชนในพื้นที่ยึดครองกว่าปีละ 400 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ⁵⁷ การจัดเก็บภาษีของกลุ่มรัฐอิสลามดังกล่าวนอกจากจะเป็นการสร้างรายได้จำนวนมากแก่กลุ่มยังเป็นการแสดงอำนาจความเป็นรัฐของกลุ่มรัฐอิสลามที่มีเหนือประชาชนที่อยู่ภายในพื้นที่ยึดครอง

3.1.2 การแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรทางธรรมชาติ กลุ่มรัฐอิสลามให้ความสำคัญกับการรักษาความมั่นคงทางพลังงานของกลุ่มเป็นอย่างมากโดยเฉพาะน้ำมันและแก๊สธรรมชาติเนื่องจากเป็นสินค้ายุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สามารถนำไปใช้สนับสนุนการสู้รบและนำไปใช้เป็นพลังงานสำหรับระบบสาธารณสุขในพื้นที่ยึดครอง รวมทั้งสามารถสร้างรายได้มหาศาลให้กับกลุ่ม⁵⁸ กลุ่มรัฐอิสลามจึงได้จัดตั้งหน่วยงานเพื่อดูแลการบริหารทรัพยากรมีค่าโดยเฉพาะ⁵⁹ ในปลาย ค.ศ. 2014 รายงานของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติระบุว่ากลุ่มรัฐอิสลามสามารถควบคุมบ่อน้ำมันได้ทั้งในตอนเหนือของอิรักและทางตะวันออกของซีเรียและสามารถผลิตน้ำมันได้ประมาณวันละ 47,000 บาร์เรล⁶⁰ โดยในซีเรียกลุ่มรัฐอิสลามสามารถควบคุมการผลิตน้ำมันดิบได้ถึงครึ่งหนึ่งของกำลังการผลิตทั้งประเทศ ส่วนในอิรักกลุ่มรัฐอิสลามสามารถควบคุมการผลิตน้ำมันได้กว่าร้อยละ 10 ของกำลังการผลิตทั้งประเทศและสามารถควบคุมบ่อน้ำมันในอิรักได้ถึง 300 บ่อ⁶¹ โดยแหล่งผลิตน้ำมันสำคัญที่กลุ่มรัฐอิสลามสามารถควบคุมอยู่ในเมือง Deir Ezzor ทางตะวันออกของซีเรียที่สามารถผลิตน้ำมันได้ประมาณวันละ 34,000 – 40,000 บาร์เรล และบ่อน้ำมัน Qayyarah ใกล้เมือง Mosul ในอิรักที่สามารถผลิตน้ำมันได้ประมาณวันละ 8,000 บาร์เรล⁶² แม้ว่า

⁵⁶ Anna-Lotta Äijälä, "HOW IS ISIS FUNDED?," (Final Thesis, School of Economics and Business Administration, TALLINN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY, 2016), p. 14.

⁵⁷ "Cash to Chaos: Dismantling ISIS's Financial Infrastructure: House Homeland Security Committee Majority Staff Report.", Homeland Security Committee, October 2016, <https://www.hsdl.org/?view&did=796005> (Accessed on 17 May 2020)

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Blannin, Patrick. "Islamic State's Financing: Sources, Methods and Utilisation." *Counter Terrorist Trends and Analyses* 9, no. 5 (2017): 16.

⁶⁰ United Nations, Security Council, *The Islamic State in Iraq and the Levant and the Al-Nusrah Front for the People of the Levant: report and recommendations submitted pursuant to resolution 2170 (2014), S/2014/815* (14 November 2014), available from <https://www.undocs.org/S/2014/815>

⁶¹ Homeland Security Committee, "Cash to Chaos: Dismantling ISIS' Financial Infrastructure: HOUSE HOMELAND SECURITY COMMITTEE MAJORITY STAFF REPORT."

⁶² Erika Solomon, Robin Kwong and Steven Bernard, "Inside Isis Inc: The journey of a barrel of oil.", *Financial Times*, 29 February 2016, <https://ig.ft.com/sites/2015/isis-oil/> (Accessed on 17 May 2020)

กลุ่มรัฐอิสลามจะสามารถควบคุมบ่อน้ำมันและโรงกลั่นได้จำนวนมากแต่เนื่องจากการขาดความรู้และบุคลากรทำให้กลุ่มรัฐอิสลามไม่สามารถผลิตน้ำมันได้มากเท่าที่ควรจะเป็นเมื่อเทียบกับจำนวนบ่อน้ำมันที่ยึดครอง⁶³ อย่างไรก็ตาม กลุ่มก็ยังสามารถสร้างรายได้จำนวนมากจากน้ำมัน โดยพบว่าราคาน้ำมันดิบที่กลุ่มรัฐอิสลามขายนั้นอยู่ที่ประมาณ 18 – 35 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรลและอาจพุ่งสูงถึง 45 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรลขึ้นอยู่กับคุณภาพของน้ำมันและความต้องการของตลาดในพื้นที่ในช่วงเวลานั้น^{64 65 66} กลุ่มรัฐอิสลามจึงสามารถสร้างรายได้จากน้ำมันเฉลี่ยประมาณวันละกว่า 850,000 – 2,000,000 เหรียญสหรัฐฯ ทำให้ระหว่าง ค.ศ. 2014 – 2017 กลุ่มรัฐอิสลามสามารถสร้างรายได้จากน้ำมันเฉลี่ยปีละกว่า 416 ล้านเหรียญสหรัฐฯ⁶⁷ การซื้อขายน้ำมันของกลุ่มรัฐอิสลามเกือบทั้งหมดมักใช้เงินสดในการซื้อขายจึงเป็นการยากสำหรับรัฐและองค์กรระหว่างประเทศที่จะติดตามเส้นทางการเงิน โดยกลุ่มรัฐอิสลามใช้วิธีการขายน้ำมันที่ได้มาโดยผิดกฎหมายดังกล่าวผ่านพ่อค้าคนกลางที่จะรับน้ำมันที่หน้าบ่อน้ำมันหรือโรงกลั่นก่อนนำไปขายต่อให้กับลูกค้า⁶⁸ ซึ่งกลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่ก็คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ยึดครองของกลุ่มรัฐอิสลามและในพื้นที่ข้างเคียง โดยเฉพาะพื้นที่ทางตอนเหนือของซีเรียที่ยึดครองโดยกลุ่มกบฏต่อต้านรัฐบาลและพื้นที่ทางตะวันออกของซีเรียที่ควบคุมโดยชาวเคิร์ด⁶⁹ รูปแบบที่แพร่หลายที่สุดในการลักลอบขนน้ำมันออกจากเขตยึดครองของกลุ่มรัฐอิสลามก็คือการใช้ขบวนรถบรรทุกน้ำมัน⁷⁰ โดยมีรายงานว่ากลุ่มรัฐอิสลามได้เก็บค่าผ่านทางสำหรับรถบรรทุกน้ำมันแต่ละคันแยกต่างหากจากค่าน้ำมัน⁷¹ ทั้งนี้ พ่อค้าคนกลางส่วนใหญ่ที่ซื้อขายน้ำมันกับกลุ่มรัฐอิสลามมักมีความเชื่อมโยงกับขบวนการลักลอบขนสินค้าผิดกฎหมาย โดยในพื้นที่ระหว่างแนวชายแดนประเทศอิรักและซีเรียมีประวัติศาสตร์อันยาวนานของเครือข่ายลักลอบขนสินค้าผิดกฎหมายข้ามแดนระหว่างสองประเทศ เช่น เครือข่ายของตระกูล Berri

⁶³ Financial Action Task Force, *Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)*, FATF, (February 2015), available from <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>.

⁶⁴ United Nations, Security Council, *The Islamic State in Iraq and the Levant and the Al-Nusrah Front for the People of the Levant: report and recommendations submitted pursuant to resolution 2170 (2014)*, S/2014/815 (14 November 2014), available from <https://www.undocs.org/S/2014/815>

⁶⁵ Financial Action Task Force, *Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)*.

⁶⁶ Erika Solomon, Robin Kwong and Steven Bernard, "Inside Isis Inc: The journey of a barrel of oil.", *Financial Times*, 29 February 2016, <https://ig.ft.com/sites/2015/isis-oil/> (Accessed on 17 May 2020)

⁶⁷ Stefan Heißner, "Caliphate in Decline: An Estimate of Islamic State's Financial Fortunes." *ICSR*, February 2017, <https://icsr.info/wp-content/uploads/2017/02/ICSR-Report-Caliphate-in-Decline-An-Estimate-of-Islamic-States-Financial-Fortunes.pdf> (Accessed on 17 May 2020)

⁶⁸ Financial Action Task Force, *Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)*.

⁶⁹ Erika Solomon, Robin Kwong and Steven Bernard, "Inside Isis Inc: The journey of a barrel of oil.

⁷⁰ United Nations, Security Council, UN Documents S/2014/815.

⁷¹ Erika Solomon, Robin Kwong and Steven Bernard, "Inside Isis Inc: The journey of a barrel of oil.

ในเมือง Aleppo ในซีเรียที่มีชื่อเสียงยาวนานในการลักลอบขนยาเสพติดและอาวุธข้ามแดน เมื่อเกิดการยึดครองพื้นที่ของกลุ่มรัฐอิสลามเครือข่ายอาชญากรประเภทนี้จึงมีโอกาสมำก้าไรจากการค้าขายน้ำมันเดือนร่วมกับกลุ่มรัฐอิสลามที่กำลังต้องการหาทางระบายสินค้าเพื่อนำเงินทุนมาหล่อเลี้ยงกลุ่ม⁷² แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มรัฐอิสลามกับเครือข่ายอาชญากรในพื้นที่ที่ได้ประโยชน์ด้วยกันทั้งสองฝ่าย อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากลุ่มรัฐอิสลามจะสามารถทำเงินได้จำนวนมากจากการค้าน้ำมัน แต่ประชาชนในพื้นที่ยึดครองไม่ได้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการค้าดังกล่าวเพราะกลุ่มรัฐอิสลามควบคุมการผลิต การค้า และการกระจายน้ำมันเองทั้งหมด⁷³

นอกจากนี้ กลุ่มรัฐอิสลามยังได้แสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรอื่นๆ ในพื้นที่ยึดครอง โดยในพื้นที่ยึดครองของกลุ่มรัฐอิสลามนั้นมีแหล่งผลิตทรัพยากรสำคัญๆ อยู่หลายแห่งซึ่งกลุ่มรัฐอิสลามได้เข้าไปควบคุมและหารายได้จากแหล่งต่างๆ เหล่านี้ เช่น การเข้าไปควบคุมเหมืองฟอสเฟตและนิคมอุตสาหกรรมในเมือง Al-Anbar ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจของอิรักใน ค.ศ. 2014 โดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายประเมินว่า กลุ่มรัฐอิสลามสามารถหารายได้จากรัฐวิสาหกิจเหล่านี้ได้หลักหลายสิบล้านกว่าดอลลาร์สหรัฐ⁷⁴ นอกจากนี้ ยังมีรายงานการเข้าไปควบคุมโรงงานคอนกรีตสำคัญสองแห่งในซีเรียและอีกสามแห่งในอิรัก รวมถึงได้ควบคุมโรงงานสกัดแร่ซัลเฟตและเหมืองเกลือในเมือง Al-Tabani ในซีเรีย อย่างไรก็ตามกลุ่มรัฐอิสลามเปลี่ยนทรัพยากรเหล่านี้เป็นรายได้ได้ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับน้ำมันเนื่องจากตลาดในการลักลอบขนส่งออกไปยังชายฝั่งอ่าว⁷⁴

3.1.3 การแสวงหาประโยชน์จากโบราณวัตถุ กลุ่มรัฐอิสลามได้ควบคุมโบราณสถานในพื้นที่ยึดครองในอิรักและซีเรียมากถึง 4,500 แห่ง⁷⁵ ในจำนวนนี้หลายแห่งอยู่ภายใต้การดูแลขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เช่น โบราณสถาน Palmyra, Nimrud, Apamea, และ Nineveh⁷⁶ ทำให้กลุ่มรัฐอิสลามสามารถเข้าถึงโบราณวัตถุต่างๆ ที่มีคุณค่าทั้งทางประวัติศาสตร์และทางศิลปะที่มีมูลค่าสูงได้จำนวนมาก โดยกลุ่มรัฐอิสลามสามารถหาเงินจากโบราณสถานเหล่านี้ได้สองทางคือการนำโบราณวัตถุภายใน

⁷² Financial Action Task Force, *Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)*, FATF, (February 2015), available from <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>.

⁷³ Ibid.

⁷⁴ Ibid.

⁷⁵ Ibid.

⁷⁶ "Cash to Chaos: Dismantling ISIS' Financial Infrastructure: House Homeland Security Committee Majority Staff Report.", Homeland Security Committee, October 2016, <https://www.hsdl.org/?view&did=796005> (Accessed on 17 May 2020)

โบราณสถานต่างๆ ไปขายในตลาดมืดและการเก็บภาษีจากกลุ่มเครือข่ายลักลอบค้าของเถื่อนที่ ต้องการเข้ามาขูดหาและเคลื่อนย้ายโบราณวัตถุออกจากเขตยึดครองของกลุ่มเพื่อไปขาย⁷⁷ ในช่วงแรกของการลักลอบนำโบราณวัตถุออกจากโบราณสถานในพื้นที่ยึดครองเป็นเพียงการกระทำของพวกโจรฉวยโอกาสในพื้นที่ที่ลักลอบทำกันอย่างกระจัดกระจายไร้ระเบียบจนได้พัฒนาเป็นระบบมากยิ่งขึ้น โดยกลุ่มรัฐอิสลามได้จัดตั้งหน่วยงานที่ดูแลเรื่องโบราณสถานขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อดูแลและจัดระเบียบการเข้ามาหาประโยชน์จากโบราณวัตถุในพื้นที่ยึดครองของกลุ่มเพื่อรับประกันว่าทางกลุ่มจะได้รับผลประโยชน์อย่างเต็มที่จากโบราณสถานเหล่านี้ โดยอัตราการเก็บภาษีอยู่ที่ร้อยละ 12.5 ของราคาโบราณวัตถุซึ่งเป็นราคาที่ประเมินกันหน้างาน⁷⁸ และยังพบว่าในบางเมืองมีการเก็บภาษีโบราณวัตถุสูงถึงร้อยละ 20 ไปจนถึงร้อยละ 50 เช่น ในเมือง Raqqa และ Aleppo ตามลำดับ⁷⁹ สำหรับอาชญากรที่ต้องการเข้าไปลักลอบขูดหาโบราณวัตถุในพื้นที่ยึดครองของกลุ่มรัฐอิสลามจำเป็นต้องได้รับใบอนุญาตจากหน่วยงานที่ดูแลเรื่องดังกล่าวของกลุ่มรัฐอิสลามเสียก่อน⁸⁰ เช่นเดียวกันกับกรณีของน้ำมัน การขาดความรู้ในเรื่องโบราณวัตถุ การขาดประสบการณ์ในการลักลอบขนสินค้าข้ามแดน และการขาดตลาดสำหรับการนำโบราณวัตถุไปขายทำให้กลุ่มรัฐอิสลามต้องทำธุรกิจกับเครือข่ายลักลอบขนสินค้าข้ามแดนที่มีอยู่เดิมในพื้นที่⁸¹ เนื่องการซื้อขายโบราณวัตถุดังกล่าวเกิดขึ้นในตลาดมืดจึงเป็นไปได้ยากที่จะทราบถึงจำนวนและมูลค่าที่แท้จริงของโบราณวัตถุที่กลุ่มรัฐอิสลามได้ลักลอบขูดหรืออนุญาตให้อาชญากรอื่นมาขูดและเคลื่อนย้ายออกจากพื้นที่ยึดครองของตน⁸² อย่างไรก็ตามมีรายงานว่าโบราณวัตถุที่ลักลอบนำออกไปจากพื้นที่ยึดครองของกลุ่มรัฐอิสลามจะถูกนำไปขายผ่านตลาดมืดในตุรกี เลบานอน และจอร์แดน โดยโบราณวัตถุต่างๆ จะถูกปิดบังที่มาที่แท้จริงเพื่อให้สามารถนำไปขายต่อได้อีก นอกจากนี้ ในหลายกรณีพิพธภัณฑ์และนักสะสมวัตถุโบราณต่างทราบว่าโบราณวัตถุบางอย่างมีที่มาที่น่าสงสัยว่าอาจจะเกี่ยวข้องกับกลุ่มรัฐอิสลามและขบวนการลักลอบค้าของเถื่อนแต่มีความกังวลว่าหากไม่รับซื้อไว้โบราณวัตถุที่มีคุณค่า

⁷⁷ Financial Action Task Force, *Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)*, FATF, (February 2015), available from <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>.

⁷⁸ W. Andrew Terrill, "ANTIQUITIES DESTRUCTION AND ILLICIT SALES AS SOURCES OF ISIS FUNDING AND PROPAGANDA.", *Strategic Studies Institute and U.S. Army War College Press*, 3 April 2017, <https://www.hsdl.org/?view&did=800141> (Accessed on 17 May 2020)

⁷⁹ Homeland Security Committee, "Cash to Chaos: Dismantling ISIS' Financial Infrastructure: House Homeland Security Committee Majority Staff Report."

⁸⁰ W. Andrew Terrill, "ANTIQUITIES DESTRUCTION AND ILLICIT SALES AS SOURCES OF ISIS FUNDING AND PROPAGANDA."

⁸¹ Ibid.

⁸² Financial Action Task Force, *Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)*.

ทางประวัติศาสตร์จะหายไปตลอดกาลจึงจำเป็นต้องรับซื้อเอาไว้⁸³ โดยกลุ่มรัฐอิสลามสามารถสร้างกำไรจากโบราณวัตถุได้เป็นจำนวนมาก โดยรัฐบาลสหรัฐอเมริกาประเมินว่าระหว่าง ค.ศ. 2014 - ต้น ค.ศ. 2016 กลุ่มรัฐอิสลามอาจทำกำไรจากโบราณวัตถุได้ถึงร้อยล้านเหรียญสหรัฐฯ ต่อปี⁸⁴ นอกจากการหากำไรจากโบราณวัตถุกลุ่มรัฐอิสลามยังได้ทำลายโบราณวัตถุและโบราณสถานจำนวนมากทั้งในอิรักและซีเรีย เช่น การทำลายรูปปั้นชาวอัสซีเรียนโบราณในพิพิธภัณฑน์ในเมืองโมซูล โดยได้เผยแพร่คลิปวิดีโอขณะทำลายโบราณวัตถุต่างๆ ในช่องทางการสื่อสารของกลุ่มเพื่อประชาสัมพันธ์และโฆษณาชวนเชื่อโดยระบุว่าโบราณวัตถุต่างๆ เป็นตัวแทนของวัฒนธรรมที่ผิดไปจากความเชื่อของกลุ่มรัฐอิสลามที่จำเป็นต้องทำลาย⁸⁵

3.1.4 การค้ามนุษย์ กลุ่มรัฐอิสลามใช้การซื้อขายทาสบำเรอเป็นเครื่องมือในการให้รางวัลแก่เหล่านักรบก่อการร้ายของพวกเขาและยังเป็นเครื่องดึงดูดให้สมาชิกนักรบผู้ชายมาเข้าร่วม อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นช่องทางสร้างรายได้เข้าองค์กร⁸⁶ ทั้งนี้กลุ่มรัฐอิสลามมีการจัดการซื้อขายทาสบำเรออย่างเป็นระบบและมีการออกคู่มือการครอบครองทาสอย่างถูกต้อง ในการหาเหยื่อนั้น กลุ่มรัฐอิสลามจะเข้าไปในหมู่บ้านของชนกลุ่มน้อยในพื้นที่ยึดครองโดยเฉพาะหมู่บ้านของชาวยาดีซี เมื่อไปถึงกลุ่มรัฐอิสลามจะสังหารผู้ชายและเด็กผู้ชายที่อายุเกิน 14 ปี ส่วนผู้หญิงจะถูกจับแก้ผ้าเพื่อตรวจดูเรือนร่างและความบริสุทธิ์เพื่อคัดแยกคุณภาพโดยอายุยิ่งน้อย หน้าตาดี และบริสุทธิ์จะยังมีราคาแพง หลังจากคัดแยกผู้หญิงจะถูกจับไปประมูลที่ตลาดซื้อขายทาสซึ่งมีอยู่หลายแห่งในพื้นที่ยึดครองทั้งในอิรักและซีเรีย⁸⁷ ในตลาดซื้อขายเมื่อเริ่มการประมูลนักรบระดับแกนนำสามารถเลือกผู้หญิงได้ก่อนโดยไม่ต้องเสียเงิน ต่อจากนั้นชาวตะวันออกกลางที่มีฐานะดีที่ไม่ใช่สมาชิกของกลุ่มรัฐอิสลามจะเลือกผู้หญิงที่ตนต้องการโดยต้องเสียเงินนับพันเหรียญสหรัฐฯ ต่อผู้หญิงหนึ่งคน หลังจากนั้นบรรดานักรบจึงสามารถเลือกผู้หญิงที่เหลืออยู่ตามที่ตนต้องการโดยต้องจ่ายระหว่าง 40 – 165

⁸³ W. Andrew Terrill, "ANTIQUITIES DESTRUCTION AND ILLICIT SALES AS SOURCES OF ISIS FUNDING AND PROPAGANDA.", *Strategic Studies Institute and U.S. Army War College Press*, 3 April 2017, <https://www.hsdl.org/?view&did=800141> (Accessed on 17 May 2020)

⁸⁴ "Cash to Chaos: Dismantling ISIS' Financial Infrastructure: House Homeland Security Committee Majority Staff Report.", *Homeland Security Committee*, October 2016, <https://www.hsdl.org/?view&did=796005> (Accessed on 17 May 2020)

⁸⁵ "Islamic State 'destroys ancient Iraq statues in Mosul'.", *BBC*, 26 February 2015, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-31647484> (Accessed on 17 May 2020)

⁸⁶ Binetti, A, "A New Frontier: Human Trafficking And ISIS's Recruitment of Women From The West.", *Georgetown Institute for Women, Peace and Security*, 2015, <https://giwps.georgetown.edu/wp-content/uploads/2017/10/Human-Trafficking-and-ISISs-Recruitment-of-Women-from-the-West.pdf> (Accessed on 17 May 2020)

⁸⁷ Rukmini Callimachi, "ISIS Enshrines A Theology of Rape.", *The New York Times*, 13 August 2015, <https://www.nytimes.com/2015/08/14/world/middleeast/isis-enshrines-a-theology-of-rape.html? r=0> (Accessed on 17 May 2020)

เหยียยสหรัฐฯ สำหรับผู้หญิงหนึ่งคนขึ้นอยู่กับคุณภาพของผู้หญิงแต่ละคนโดยหากไม่พอใจสามารถต่อรองราคากับผู้ขายได้⁸⁸ ทั้งนี้รายงานของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายระบุว่าค่าตัวของผู้หญิงอาจต่ำเพียง 13 เหยียยสหรัฐฯ ต่อคน⁸⁹ โดยรายงานของ Human Right Watch ใน ค.ศ. 2015 ระบุว่า มีผู้หญิงกว่า 3000 – 5000 คน ตกเป็นเหยื่อของขบวนการซื้อขายทาสบำเรอของกลุ่มรัฐอิสลามซึ่งจำนวนมากถูกฆ่าหรือไม่ก็ฆ่าตัวตาย และส่วนใหญ่จะถูกข่มขืนไม่มีที่สิ้นสุด มีบางส่วนโชคดีสามารถหนีรอดออกมาขอความช่วยเหลือจากโลกภายนอกได้⁹⁰ ในบางกรณีครอบครัวของเหยื่อสามารถนำเงินไปไถ่ตัวเหยื่อออกมาได้ แต่ต้องจ่ายเงินถึงสามพันเหยียยสหรัฐฯ ต่อเหยื่อหนึ่งคนให้กับกลุ่มรัฐอิสลาม⁹¹ จะเห็นได้ว่าการค้ามนุษย์โดยกลุ่มรัฐอิสลามนี้สามารถสร้างรายได้จำนวนหนึ่งจากลูกค้าผู้มีฐานะดีแต่ก็ถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับแหล่งรายได้ช่องทางอื่นของกลุ่มรัฐอิสลาม จึงพิจารณาได้ว่าการซื้อขายทาสดังกล่าวเป็นการตอบสนองความต้องการของบรรดาสมาชิกกลุ่มรัฐอิสลามมากกว่าเพื่อสร้างรายได้เข้าองค์กร

3.1.5 การลักพาตัวเพื่อเรียกค่าไถ่ การลักพาตัวเป็นวิธีการที่กลุ่มรัฐอิสลามใช้นานเพื่อสร้างรายได้จากการเรียกค่าไถ่และยังเป็นการส่งสัญญาณทางการเมือง ในระหว่าง ค.ศ. 2014 – 2016 มีเหยื่อนับร้อยทั้งจาก สหรัฐอเมริกา ทวีปยุโรป ทวีปเอเชีย ภูมิภาคตะวันออกกลาง ชาวอิรักและซีเรียเอง รวมถึงบรรดาชนกลุ่มน้อยที่ถูกกลุ่มรัฐอิสลามลักพาตัวไปเพื่อเรียกค่าไถ่ การปฏิเสธการจ่ายค่าไถ่นำไปสู่การสังหารตัวประกันอย่างโหดเหี้ยมขณะที่การจ่ายค่าไถ่ก็ถูกนับว่าเป็นการสนับสนุนทางการเงินให้กับกลุ่มรัฐอิสลาม ในระหว่าง ค.ศ. 2014 – 2016 กลุ่มรัฐอิสลามสามารถมีรายได้จากการลักพาตัวเรียกค่าไถ่จำนวนมาก ทั้งนี้จำนวนเงินไม่เป็นที่แน่ชัดเนื่องจากการจ่ายค่าไถ่มักเป็นความลับระหว่างครอบครัว นายจ้าง หรือบริษัทประกันของตัวประกัน⁹² อย่างไรก็ตาม

⁸⁸ Samuel Smith, "Young Girls Sell For \$165 at Islamic State Slave Markets; Price List Verified by UN Official.", *The Christian Post*, 5 August 2015, <https://www.christianpost.com/news/young-girls-sell-for-165-at-islamic-state-slave-markets-price-list-verified-by-un-official-142345/> (Accessed on 17 May 2020)

⁸⁹ Financial Action Task Force, *Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)*, FATF, (February 2015), available from <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>.

⁹⁰ "Iraq: ISIS Escapees Describe Systematic Rape.", Human Right Watch, 14 April 2015, <https://www.hrw.org/news/2015/04/14/iraq-isis-escapees-describe-systematic-rape> (Accessed on 17 May 2020)

⁹¹ Blannin, Patrick. "Islamic State's Financing: Sources, Methods and Utilisation." *Counter Terrorist Trends and Analyses* 9, no. 5 (2017): 21.

⁹² Anna-Lotta Äijälä, "HOW IS ISIS FUNDED?," (Final Thesis, School of Economics and Business Administration, TALLINN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY, 2016), p. 33.

ตาม มีรายงานว่าระหว่าง ค.ศ. 2014 -2016 กลุ่มรัฐอิสลามสามารถทำเงินได้กว่า 70 ล้านเหรียญสหรัฐฯ จากการลักพาตัวเรียกค่าไถ่⁹³ โดยราคาค่าไถ่สำหรับชาวพื้นเมืองอยู่ระหว่าง 500 – 200,000 เหรียญสหรัฐฯ ต่อคนขึ้นอยู่กับภูมิหลังของตัวประกัน ส่วนราคาของตัวประกันชาวตะวันตกหรือเอเชียจะแพงกว่ามาก⁹⁴ เช่น กรณีฝรั่งเศสที่เคยจ่ายค่าไถ่มากกว่าสิบแปดล้านเหรียญสหรัฐฯ สำหรับตัวประกันชาวฝรั่งเศสสี่คน หรือ กรณีของนายเจมส์ โพลี๋ย นักข่าวชาวสหรัฐอเมริกา ที่ถูกกลุ่มรัฐอิสลามลักพาตัวไปในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2014 และถูกเรียกค่าไถ่สูงถึง 125 ล้านเหรียญสหรัฐฯ และเมื่อถูกปฏิเสธการจ่ายค่าไถ่ กลุ่มรัฐอิสลามก็ได้เผยแพร่วิดีโอการสังหารนายเจมส์ โพลี๋ย อย่างโหดเหี้ยมเพื่อส่งสัญญาณทางการเมือง⁹⁵

3.2 แหล่งเงินทุนจากภายนอก (External-funding)

แหล่งเงินทุนจากภายนอก หมายถึง เงินทุนหรือทรัพย์สินที่กลุ่มรัฐอิสลามได้รับการสนับสนุนจากภายนอกทั้งจากผู้สนับสนุนหรือผู้เห็นใจรายย่อยและจากมหาเศรษฐีทั้งในภูมิภาคตะวันออกกลางหรืออาจอาศัยออกไปไกลในอีกซีกโลกหนึ่งที่ชอบและสนับสนุนอุดมการณ์และการปฏิบัติการของกลุ่มรัฐอิสลาม นอกจากนี้ แหล่งเงินทุนจากภายนอกยังรวมถึงการได้ประโยชน์จากองค์กรไม่แสวงหากำไรอีกด้วย

3.2.1 การระดมทุนผ่านอินเทอร์เน็ต (Internet Crowdfunding) คือการที่กลุ่มรัฐอิสลามใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางระดมทุนจากผู้สนับสนุนและผู้เห็นใจ โดยกลุ่มรัฐอิสลามได้จัดตั้งหน่วยงานด้านการโฆษณาชวนเชื่อชื่อ Al-Itisam และก่อตั้ง Al Hayat Media Center ขึ้นเพื่อโฆษณาชวนเชื่อและติดต่อสื่อสารกับผู้สนับสนุนนอกพื้นที่สู้รบ โดยศูนย์สื่อสารดังกล่าวได้เผยแพร่โฆษณาชวนเชื่อของกลุ่มรัฐอิสลามบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่างๆ โดยการสร้างบัญชีผู้ใช้จำนวนมากบนผู้ให้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่างๆ เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ไว้ติดต่อสื่อสารกับผู้สนับสนุนเพื่อหาสมาชิกมาร่วมสู้รบและหาการสนับสนุนทางการเงินจากคนเหล่านั้น ใน ค.ศ. 2014 ความนิยมของกลุ่มรัฐอิสลามบนเครือข่ายสังคมออนไลน์พุ่งขึ้นสูงอย่างมากเห็นได้จากยอดรีทวีตข้อความสนับสนุนกลุ่มรัฐอิสลามที่สามารถพุ่งสูงถึง 40,000 ครั้งในช่วงเวลาอันสั้น และกลุ่มยังรณรงค์ให้กลุ่มผู้สนับสนุนบนโลกออนไลน์โพสแฮชแท็กต่างๆ ที่เป็นการแสดงออกถึงการสนับสนุน

⁹³ Stefan Heißner, "Caliphate in Decline: An Estimate of Islamic State's Financial Fortunes." *ICSR*, February 2017, <https://icsr.info/wp-content/uploads/2017/02/ICSR-Report-Caliphate-in-Degradation-An-Estimate-of-Islamic-States-Financial-Fortunes.pdf> (Accessed on 17 May 2020)

⁹⁴ "Cash to Chaos: Dismantling ISIS' Financial Infrastructure: House Homeland Security Committee Majority Staff Report.", Homeland Security Committee, October 2016, <https://www.hsdl.org/?view&did=796005> (Accessed on 17 May 2020)

⁹⁵ Anna-Lotta Äijälä, "HOW IS ISIS FUNDED?," p. 34.

กลุ่มรัฐอิสลาม เช่น #ISIS #Islamicfront ซึ่งได้กระแสดอรับเป็นอย่างดีจากผู้สนับสนุนบนโลกออนไลน์ ความนิยมบนเครือข่ายสังคมออนไลน์นี้ทำให้กลุ่มรัฐอิสลามสามารถระดมทุนจากกลุ่มผู้สนับสนุนและผู้เห็นใจที่อยู่อีกซีกโลกหนึ่งได้จำนวนมาก โดยรูปแบบของการขอเงินสนับสนุนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์มีมากมายหลายรูปแบบ เช่น การเปิดบัญชีในทวิตเตอร์และโพสข้อความขอรับบริจาคเพื่อนำไปสนับสนุนกลุ่มรัฐอิสลามและเมื่อมีผู้สนใจที่จะสนับสนุน สมาชิกกลุ่มรัฐอิสลามจะแจ้งให้ผู้สนใจมาคุยกันผ่านโปรแกรม Skype หลังจากนั้นจะขอให้ผู้สนใจสนับสนุนซื้อบัตรเงินสดและส่งหมายเลขของบัตรเงินสดนั้นผ่านทาง Skype จากนั้นสมาชิกกลุ่มรัฐอิสลามจะนำหมายเลขบัตรดังกล่าวนั้นไปขายในมูลค่าที่ต่ำกว่าความเป็นจริงก่อนจะนำเงินสดที่ได้มาไปใช้สนับสนุนกลุ่มรัฐอิสลาม⁹⁶

รูปแบบการรณรงค์โฆษณาเพื่อขอรับการบริจาคของกลุ่มรัฐอิสลามนั้นทำได้ดีไม่ต่างจากการรณรงค์ระดมทุนของบริษัทระดมทุนมีอาซิฟ ซึ่งมีการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีและเทคนิคการตลาดมาใช้เพื่อดึงดูดเงินจากคนจำนวนมาก⁹⁷ เช่น การใช้ระบบสะสมแต้มสมาชิกหากใครบริจาคมากก็จะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มผู้สนับสนุนแนวหน้าเป็นการใช้หลักจิตวิทยาในการให้ผู้สนับสนุนแย่งกันบริจาค โดยหนึ่งในสมาชิกกลุ่มรัฐอิสลามได้โพสบนทวิตเตอร์ขอรับบริจาคโดยระบุว่า หากใครบริจาค 50 ดินาร์อิรักเท่ากับสนับสนุนกระสุนไรเฟิล 50 นัด และจะได้แต้มสมาชิกระดับ “Silver Member” และถ้าใครบริจาค 100 ดินาร์อิรักเท่ากับสนับสนุนกระสุนปืนครก 8 ลูกและจะได้เป็นสมาชิกระดับ “Gold Member” นับเป็นการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้สนับสนุน⁹⁸

นอกจากการที่สมาชิกหรือเครือข่ายของกลุ่มรัฐอิสลามจะขอรับการสนับสนุนเองโดยตรงแล้ว ในบางกรณีบุคคลธรรมดาที่เป็นผู้สนับสนุนก็ตั้งบัญชีบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ขึ้นมาเพื่อขอรับเงินบริจาคก่อนที่จะรวบรวมเงินให้กลุ่มรัฐอิสลามต่อไป เช่น ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2014 ชายชาวอเมริกันถูกจับในสหรัฐอเมริกา เพราะเขาได้เปิดบัญชีในทวิตเตอร์และโพสข้อความสนับสนุนกลุ่มรัฐอิสลาม รวมทั้งขอรับบริจาคโดยระบุว่าจะไปช่วยเหลืออันการบก่อการร้ายต่างชาติที่ต้องการเดินทางไปสู้รบในซีเรีย ซึ่งเขาระบุว่าผู้ที่ไม่ได้เดินทางไปสู้รบควรต้องร่วมต่อสู้ด้วย

⁹⁶ Financial Action Task Force, *Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)*, FATF, (February 2015), available from <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>.

⁹⁷ Ibid.

⁹⁸ Ibid.

การสนับสนุนทางการเงิน⁹⁹ หรือกรณีของผู้สนับสนุนชายชาวมาเลเซียที่ได้สร้างเว็บไซต์ RevolusiIslam.com เพื่อระดมเงินจากผู้สนับสนุนในมาเลเซียโดยเงินที่ได้มาจะนำไปเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปสู้รบที่ซีเรียของนักรบก่อการร้ายชาวมาเลเซียและที่เหลือจะนำไปให้ครอบครัวของเครือข่ายกลุ่มรัฐอิสลามในมาเลเซียที่ถูกจับกุมเพื่อนำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน¹⁰⁰

นอกจากเครือข่ายสังคมออนไลน์แล้ว เว็บไซต์แพลตฟอร์มสำหรับการระดมทุนชื่อดังหลายแห่ง เช่น Paypal, GoFundMe และ Kickstarter ก็ถูกกลุ่มรัฐอิสลามใช้เป็นช่องทางในการระดมทุน โดยสมาชิกของกลุ่มรัฐอิสลามหรือกลุ่มผู้สนับสนุนจะไปโพสต์ข้อความตามแพลตฟอร์มดังกล่าวเพื่อขอระดมทุน เช่น ใน ค.ศ. 2016 ชายชาวออสเตรเลียได้รณรงค์เพื่อระดมทุนบนเว็บไซต์ GoFundMe เพื่อขอการสนับสนุนให้ตนเองและภรรยาในการเดินทางไปในพื้นที่สู้รบโดยระบุว่า “จะเดินทางไปปลดปล่อยเหล่าพี่น้องจากผู้เห็นต่าง” โดยสามารถระดมทุนได้ถึง 3,000 เหรียญสหรัฐฯ ภายในสองวัน¹⁰¹ นอกจากนี้การขอระดมทุนเพื่อเหตุผลด้านมนุษยธรรมก็เป็นอีกเหตุหนึ่งที่กลุ่มรัฐอิสลามใช้ขอการสนับสนุนผ่านแพลตฟอร์มระดมทุนประเภทนี้¹⁰² สามารถกล่าวได้ว่ากลุ่มรัฐอิสลามประสบความสำเร็จในการใช้อินเทอร์เน็ตในการเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารกับผู้สนับสนุน และใช้เปลี่ยนแรงสนับสนุนในโลกออนไลน์ให้เป็นความช่วยเหลือที่จับต้องได้

3.2.2 การระดมทุนผ่านองค์กรไม่แสวงหากำไร (Non-Profit Organizations: NPOs) คือการที่กลุ่มรัฐอิสลามใช้องค์กรไม่แสวงหากำไรในการระดมทุนโดยใช้เหตุผลด้านมนุษยธรรมในการขอการสนับสนุน เช่น การระดมทุนสร้างโรงเรียนและโรงพยาบาล การระดมทุนเพื่อนำมาเป็นสวัสดิการแก่ครอบครัวผู้ก่อการร้ายที่เสียชีวิตในการสู้รบ ซึ่งบางส่วนก็ถูกนำไปใช้สนับสนุนการสู้รบ โดยรูปแบบของการระดมทุนผ่านองค์กรไม่แสวงหากำไรมีทั้งแบบที่เครือข่ายของกลุ่มรัฐอิสลามตั้งองค์กรการกุศลขึ้นมาเองโดยไม่ได้จดทะเบียนเพื่อขอการสนับสนุนจากผู้เห็นใจ¹⁰³ ซึ่งผู้ที่บริจาคบางครั้งก็เพียงต้องการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมเท่านั้นโดยไม่ได้สนใจว่าเงินอาจถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการก่อการร้าย นอกจากนี้ ยังมีองค์กรไม่แสวงหากำไรที่จดทะเบียนและดำเนินการด้านมนุษยธรรมอย่างถูกต้องโดยไม่ได้เกี่ยวข้องกับกลุ่มรัฐอิสลาม แต่ถูกใช้ประโยชน์โดย

⁹⁹ Financial Action Task Force, *Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)*, FATF, (February 2015), available from <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>.

¹⁰⁰ APG/MENAFATF, *Social Media and Terrorism Financing* (Sydney: APG, 2019), p. 12.

¹⁰¹ Ibid., p. 12.

¹⁰² Ibid., p. 11.

¹⁰³ “Cash to Chaos: Dismantling ISIS' Financial Infrastructure: House Homeland Security Committee Majority Staff Report.”, Homeland Security Committee, October 2016, <https://www.hsdl.org/?view&did=796005> (Accessed on 17 May 2020))

ผู้สนับสนุนกลุ่มรัฐอิสลามในการระดมทุน เช่น องค์กรไม่แสวงหากำไรแห่งหนึ่งในภูมิภาคตะวันออกกลางซึ่งรณรงค์ขอรับบริจาคเพื่อจะนำเงินไปช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในพื้นที่สู้รบโดยสามารถระดมเงินได้กว่า 60,000 เหรียญสหรัฐฯ แต่ผู้บริหารคนหนึ่งขององค์กรไม่แสวงหากำไรนั้นที่ซึ่งเป็นผู้เห็นใจกลุ่มรัฐอิสลามกลับนำเงินที่ได้จากการรับบริจาคไปสนับสนุนการปฏิบัติการก่อการร้ายของกลุ่มรัฐอิสลาม¹⁰⁴ โดยการระดมเงินสนับสนุนเพื่อเหตุผลด้านมนุษยธรรมนั้นเป็นสิ่งที่กลุ่มรัฐอิสลามใช้สร้างคะแนนนิยมและผูกสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ยึดครอง

3.2.3 ผู้บริจาครายใหญ่ หมายถึงมหาเศรษฐีที่ขึ้นชื่อบุคคลของมุสลิมกลุ่มรัฐอิสลามและให้การสนับสนุนการปฏิบัติการของพวกเขาผ่านการบริจาคเงินจำนวนมาก โดยรายงานของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริการะบุว่าผู้บริจาคเหล่านี้ส่วนมากจะเป็นมหาเศรษฐีในคาบสมุทรอาหรับ เช่น ซาอุดีอาระเบีย กาตาร์ และคูเวต¹⁰⁵ โดยในช่วงแรกของการก่อตั้งกลุ่มรัฐอิสลามเงินบริจาคของผู้บริจาครายใหญ่เหล่านี้เป็นแหล่งเงินทุนหลักของกลุ่มรัฐอิสลาม โดยรายงานของคณะกรรมการความมั่นคงแห่งสหประชาชาติระบุว่าใน ค.ศ. 2014 กลุ่มรัฐอิสลามได้รับเงินบริจาคจากเหล่ามหาเศรษฐีนับสิบล้านเหรียญสหรัฐฯ¹⁰⁶ แต่จำนวนผู้บริจาครายใหญ่ลดลงหลังกลุ่มรัฐอิสลามแสดงพฤติกรรมอันโหดเหี้ยมเกินกว่าที่ผู้บริจาคบางคนจะเห็นว่าเป็นแนวที่ถูกต้องในการต่อสู้¹⁰⁷ นอกจากนี้ ยังพบข้อมูลว่าบางประเทศในคาบสมุทรอาหรับก็เป็นผู้บริจาครายใหญ่อีกแหล่งหนึ่งที่ลึกลอบสนับสนุนการเงินแก่กลุ่มรัฐอิสลามเพื่อใช้ตอบสนองยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของชาติตนและเพื่อสร้างความได้เปรียบทางภูมิรัฐศาสตร์แต่ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อนจึงมีข้อจำกัดในการสืบค้นข้อมูล

3.3 ค่าใช้จ่ายของกลุ่มรัฐอิสลาม

โดยทั่วไปแล้วกลุ่มก่อการร้ายมีค่าใช้จ่ายสองส่วน ประกอบด้วย 1. ค่าใช้จ่ายสำหรับการปฏิบัติการ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการก่อการร้ายซึ่งรวมถึงค่าอาวุธยุทโธปกรณ์ วัสดุอุปกรณ์ ค่าเดินทาง ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่นๆ สำหรับเตรียมตัวก่อเหตุ และ 2. ค่าใช้จ่ายสำหรับ

¹⁰⁴ Financial Action Task Force, *Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations*, (Paris: FATF, 2014), p. 40

¹⁰⁵ "Country Reports on Terrorism 2015.", U.S. Department of States, June 2016, <https://2009-2017.state.gov/documents/organization/258249.pdf> (Accessed on 17 May 2020)

¹⁰⁶ United Nations, Security Council, *The Islamic State in Iraq and the Levant and the Al-Nusrah Front for the People of the Levant: report and recommendations submitted pursuant to resolution 2170 (2014)*, S/2014/815 (14 November 2014), available from <https://www.undocs.org/S/2014/815>

¹⁰⁷ Helen Lock, "How Isis became the wealthiest terror group in history.", *Independent*, 15 September 2014, <https://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/how-isis-became-the-wealthiest-terror-group-in-history-9732750.html> (Accessed on 17 May 2020)

การบริหารองค์กร ได้แก่ ค่าใช้จ่ายสำหรับโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ภายในองค์กร เช่น การฝึกผู้ก่อการร้าย การประชาสัมพันธ์ ค่าโลจิสติก เบี้ยเลี้ยงและสวัสดิการของผู้ก่อการร้ายและครอบครัว การก่อสร้างอาคารสำนักงานขององค์กร และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็นต้องมีเพื่อให้กลุ่มก่อการร้ายสามารถบริหารขับเคลื่อนต่อไปได้ โดยทั่วไปแล้วค่าใช้จ่ายสำหรับการปฏิบัติการก่อการร้ายนั้นจะไม่มากเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายที่ใช้ไปในการบริหารองค์กร

เนื่องจากกลุ่มรัฐอิสลามมีลักษณะที่แตกต่างจากกลุ่มก่อการร้ายดั้งเดิมอื่นๆ ทำให้กลุ่มรัฐอิสลามมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่ากลุ่มก่อการร้ายอื่นๆ โดยกลุ่มรัฐอิสลามเป็นกลุ่มก่อการร้ายที่ต้องการสร้างตัวเองเป็นรัฐทำให้กลุ่มรัฐอิสลามมีค่าใช้จ่ายสูงในการรักษาความเป็นรัฐนั้นไว้ โดยกลุ่มรัฐอิสลามต้องดูแลประชาชนที่มีอยู่กว่าแปดล้านคนในพื้นที่ยึดครองให้ได้รับปัจจัยพื้นฐาน เช่น อาหาร ยา น้ำประปา และไฟฟ้า และแม้ว่ากลุ่มรัฐอิสลามจะขูดรีดเอาประโยชน์จากประชาชนในพื้นที่จำนวนมากแต่การดูแลสวัสดิการของคนจำนวนหลายล้านคนก็ทำให้กลุ่มรัฐอิสลามต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมากเช่นกัน รวมถึงการที่กลุ่มรัฐอิสลามต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมากในการดูแลรักษาระบบเศรษฐกิจในพื้นที่ยึดครองเพื่อป้องกันการขาดแคลนสินค้าและอาหารซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของกลุ่มรัฐอิสลามได้¹⁰⁸ โดยมีรายงานว่าเงินทุนของกลุ่มรัฐอิสลามกว่าร้อยละ 43 ถูกใช้เป็นค่าเบี้ยเลี้ยงสำหรับนักรบก่อการร้าย¹⁰⁹ โดยเบี้ยเลี้ยงของนักรบก่อการร้ายนั้นคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายระบุใน ค.ศ. 2015 ว่ากลุ่มรัฐอิสลามให้เงินเบี้ยเลี้ยงแก่เหล่านักรบก่อการร้ายคนละประมาณ 350 – 500 เหรียญสหรัฐฯ ต่อเดือน ส่วนรายงานของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติระบุถึงเบี้ยเลี้ยงของเหล่านักรบก่อการร้ายไว้ว่าขึ้นอยู่กับฝีมือการรบที่นักรบแต่ละคนมีโดยเริ่มต้นที่คนละ 56 ไปจนถึง 1700 เหรียญสหรัฐฯ ต่อเดือนแล้วแต่ว่าจะมีความสามารถด้านการรบเพียงใด¹¹⁰ เท่ากับว่ากลุ่มรัฐอิสลามต้องจ่ายเงินเดือนๆ ละกว่าหลายสิบล้านเหรียญสหรัฐฯ เป็นค่าเบี้ยเลี้ยงแก่นักรบก่อการร้าย นอกจากนี้ กลุ่มรัฐอิสลามยังทุ่มเงินจำนวนมากให้กับหน่วยงานด้านการรวบรวมข่าวกรองและหน่วยงานด้านการประชาสัมพันธ์ของพวกเขา ทั้งนี้ตัวเลขที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายของกลุ่มรัฐอิสลามนั้นประเมินได้ยากกว่าตัวเลขเงินสนับสนุนมากเนื่องจากการยากที่จะเก็บข้อมูลว่าภายใน

¹⁰⁸ United Nations, Security Council, *The Islamic State in Iraq and the Levant and the Al-Nusrah Front for the People of the Levant: report and recommendations submitted pursuant to resolution 2170 (2014)*, S/2014/815 (14 November 2014), available from <https://www.undocs.org/S/2014/815>

¹⁰⁹ Blannin, Patrick. "Islamic State's Financing: Sources, Methods and Utilisation." *Counter Terrorist Trends and Analyses* 9, no. 5 (2017): 14.

¹¹⁰ United Nations, Security Council, *UN Documents S/2014/815*.

กลุ่มรัฐอิสลามมีค่าใช้จ่ายด้านใดบ้าง และไม่ทราบแน่ชัดว่าสวัสดิการใดบ้างที่กลุ่มรัฐอิสลามบริการแก่ประชาชนในพื้นที่ยึดครอง

3.4 สัดส่วนที่มาของรายได้ของกลุ่มรัฐอิสลาม

เมื่อพิจารณาแหล่งที่มาของรายได้ของกลุ่มรัฐอิสลามพบว่าในช่วงแรกของการก่อตั้ง กลุ่มรัฐอิสลามต้องพึ่งพาการสนับสนุนทางการเงินจากภายนอกของบรรดาผู้บริจาคที่มีฐานะดีอยู่มาก แต่ภายหลังจากการขยายอิทธิพลเข้ายึดครองพื้นที่ทั้งในอิรักและซีเรียจำนวนมากในค.ศ. 2014 ทำให้กลุ่มรัฐอิสลามสามารถหาช่องทางสร้างรายได้ด้วยตัวเองอย่างมหาศาลผ่านการกระทำความผิดต่างๆ จำนวนมากในพื้นที่ยึดครอง ซึ่งเป็นรูปแบบการกระทำความผิดที่เป็นระบบอย่างที่คุณกลุ่มก่อการร้ายกลุ่มอื่นไม่เคยทำมาก่อน เช่น การจัดตั้งระบบการจดทะเบียนภาษี การควบคุมการผลิตและการค้าน้ำมันและทรัพยากรอื่นๆ การจัดตั้งระบบการซื้อขายทาสบำเรอ และการตั้งหน่วยงานควบคุมการหาประโยชน์จากโบราณวัตถุ เป็นต้น ส่งผลให้สัดส่วนรายได้ส่วนใหญ่ของกลุ่มรัฐอิสลามช่วงระหว่าง ค.ศ. 2014 – 2017 มาจากการสร้างรายได้ด้วยตัวเองผ่านการกระทำที่ถือว่าผิดกฎหมายเป็นหลักโดยมีเงินสนับสนุนจากภายนอกผ่านการบริจาคของผู้สนับสนุนและผู้เห็นใจเป็นแหล่งเงินทุนที่รองลงมา

ตารางรายได้ของกลุ่มรัฐอิสลามระหว่าง ค.ศ.2014 -
ค.ศ. 2016

	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY 2014 ล้านบาท สหรัฐฯ	2015 ล้านบาท สหรัฐฯ	2016 ล้านบาท สหรัฐฯ
การเก็บภาษีและค่าปรับ	300 - 400	400 - 800	200 - 400
การปล้นชิงและริตไถ	500 - 1,000	200 - 350	110 - 190
การหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ	150 - 450	435 - 550	200 - 250
การหาประโยชน์จากโบราณวัตถุ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
การค้ามนุษย์	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
การลักพาตัวเพื่อเรียกค่าไถ่	20 - 40	ไม่มีข้อมูล	10 - 30
เงินบริจาคจากภายนอก	ไม่มีนัยสำคัญ	ไม่มีนัยสำคัญ	ไม่มีนัยสำคัญ
รวมทั้งหมด	970 - 1,890	1,035 - 1,700	520 - 870

บทที่ 4

การเงินกับการแพร่ขยายอิทธิพลของกลุ่มรัฐอิสลาม

ในบทนี้จะวิเคราะห์ข้อเท็จจริงที่กลุ่มรัฐอิสลามสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีศักยภาพและสามารถขยายอิทธิพลได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็วว่า เป็นผลจากการที่กลุ่มรัฐอิสลามสามารถสร้างรายได้จำนวนมากได้ด้วยตัวเองจนทำให้ปัจจัยด้านการเงินเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมและแพร่ขยายอิทธิพลของกลุ่มรัฐอิสลาม โดยจะอธิบายการตั้งตัวเองเป็นรัฐและเป็นศูนย์กลางของโลกมุสลิมที่นำไปสู่การยึดครองเมืองและพื้นที่ต่างๆ จำนวนมากจนทำให้กลุ่มรัฐอิสลามมีรูปแบบในการหาเงินได้ด้วยตัวเองหลายวิธีซึ่งเป็นรูปแบบการหาเงินทุนด้วยตัวเองเป็นหลัก โดยจะนำทฤษฎี Organizational Process ของ Martha Crenshaw มาใช้วิเคราะห์การแพร่ขยายอิทธิพลของกลุ่มรัฐอิสลามด้วย ซึ่งมีหลักการว่ากลุ่มก่อการร้ายต่างๆ ล้วนต้องการอยู่รอดในสภาวะแวดล้อมที่เต็มไปด้วยการต่อสู้แข่งขันและใช้การก่อการร้ายเป็นวิธีการเพื่อให้กลุ่มของตนอยู่รอดได้ในสภาวะแวดล้อมดังกล่าว โดยวัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐานของกลุ่มก่อการร้ายทุกกลุ่มคือการรักษาสถานะและดำรงความมีตัวตนทางการเมืองของกลุ่มตนเองไว้ รวมถึงความสามารถในการหล่อเลี้ยงตัวเองได้อย่างยั่งยืน โดยกลุ่มก่อการร้ายจะสร้างแรงจูงใจต่างๆ ต่อสมาชิกและผู้สนับสนุนเพื่อดึงดูดให้มาเข้าร่วมกลุ่มของพวกเขา ซึ่งแรงจูงใจดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญมากต่อการดำรงอยู่ของกลุ่มก่อการร้าย โดยบรรดาผู้นำของกลุ่มก่อการร้ายจะรักษาสถานะของตนเองไว้ผ่านการมอบแรงจูงใจทั้งที่จับต้องได้และที่จับต้องไม่ได้แก่สมาชิกและผู้สนับสนุนกลุ่มของพวกเขา¹¹¹

กลุ่มรัฐอิสลามได้ประกาศต่อตั้งรัฐขึ้นมาท่ามกลางสภาวะแวดล้อมที่เต็มไปด้วยการต่อสู้แข่งขันโดยได้ใช้ประโยชน์จากสถานการณ์ความไม่มั่นคงและไร้เสถียรภาพทางการเมืองและความแตกแยกทางศาสนาทั้งในอิรักและซีเรียที่กำลังดำเนินอยู่ในขณะนั้น โดยกลุ่มรัฐอิสลามได้ใช้การก่อการร้ายและความรุนแรงเป็นวิธีการที่จะทำให้กลุ่มของพวกเขาอยู่รอดและสามารถคงสถานะและมีบทบาททางการเมือง กลุ่มรัฐอิสลามได้สร้างแรงจูงใจอย่างเป็นระบบต่อสมาชิกและผู้สนับสนุนผ่านการประชาสัมพันธ์และโฆษณาชวนเชื่ออย่างสุดโต่งเพื่อให้พวกเขาสนับสนุนและต่อสู้เพื่อกลุ่ม โดยแรงจูงใจที่กลุ่มรัฐอิสลามมอบให้ต่อสมาชิกและผู้สนับสนุนมีทั้งแบบที่จับต้องไม่ได้ เช่น การสร้างความรู้สึกที่ว่าตัวเองมีคุณค่าและมีสถานะทางสังคมผ่านการเข้าร่วมกับกลุ่มรัฐอิสลามอันก่อให้เกิดปรากฏการณ์การเข้าร่วมกลุ่มรัฐอิสลามของเหล่านักรบก่อการร้ายต่างชาติจำนวนมากจากทั่วทุกมุม

¹¹¹ Martha Crenshaw, "Theories of Terrorism: Instrumental and Organizational Approaches." in *Inside Terrorist Organizations*, ed. David C Rapoport (New York: Columbia University Press, 1988), pp. 13-23.

โลกที่ต้องการแสวงหาที่พึ่งทางจิตใจและการยอมรับทางสังคม และแรงจูงใจแบบที่จับต้องได้ เช่น การมอบสวัสดิการเงินเดือนแก่สมาชิกและครอบครัวของกลุ่มรัฐอิสลาม

ทั้งนี้ ที่สำคัญคือการที่กลุ่มรัฐอิสลามสามารถหล่อเลี้ยงตัวเองทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืนโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเงินสนับสนุนจากภายนอกอันเป็นผลมาจากการที่กลุ่มรัฐอิสลามใช้กำลังยึดครองพื้นที่ได้จำนวนมากในอิรักและซีเรียรวมถึงเมืองสำคัญๆ ที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ จนสามารถประกาศก่อตั้งตัวเองเป็นรัฐอธิปไตย ส่งผลให้กลุ่มรัฐอิสลามสามารถนำทรัพยากรและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่ยึดครองมาสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มได้ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเงินสนับสนุนจากภายนอก โดยเงินทุนที่กลุ่มรัฐอิสลามสามารถหามาสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมได้ด้วยตัวเองดังกล่าว ส่งผลอย่างมากต่อการเพิ่มศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมตลอดจนการแพร่ขยายอิทธิพลของกลุ่มรัฐอิสลาม โดยกลุ่มรัฐอิสลามได้นำเงินทุนจำนวนมากมหาศาลที่หามาได้ไปสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมในด้านต่างๆ เช่น การใช้เงินจำนวนมากในการให้สวัสดิการเงินเดือนแก่สมาชิกและครอบครัว การนำไปใช้ในการประชาสัมพันธ์และโฆษณาชวนเชื่อผ่านช่องทางต่างๆ จำนวนมาก การนำไปใช้จัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์มาสนับสนุนการสู้รบ การนำไปใช้ในการสร้างเครือข่ายด้านการข่าวกรองอันสลับซับซ้อน การนำไปใช้ในการฝึกนักรบก่อนการร้าย การนำไปใช้บริหารเขตพื้นที่ปกครอง ตลอดจนการนำไปสนับสนุนกลุ่มติดอาวุธอื่นๆ ที่สวามิภักดิ์ต่อกลุ่มรัฐอิสลาม เป็นต้น โดยการนำเงินทุนที่จัดหามาได้ไปใช้ในด้านต่างๆ ข้างต้น ส่งผลสำคัญอย่างยิ่งให้กลุ่มรัฐอิสลามสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการปฏิบัติการทางทหารและการแพร่ขยายอิทธิพลไปทั่วทุกมุมโลก

อีกทั้ง การที่กลุ่มรัฐอิสลามไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเงินสนับสนุนจากภายนอกเนื่องจากกลุ่มรัฐอิสลามสามารถหาเงินสนับสนุนได้ด้วยตัวเองได้จำนวนมากมหาศาล ส่งผลให้กลุ่มรัฐอิสลามสามารถดำเนินกิจกรรมและกำหนดนโยบายของตัวเองได้อย่างอิสระและปราศจากอำนาจครอบงำจากภายนอกจึงทำให้กลุ่มรัฐอิสลามสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถขยายอิทธิพลออกไปได้รวดเร็วและกว้างขวางซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะสำคัญของกลุ่มรัฐอิสลามที่แตกต่างไปจากกลุ่มก่อการร้ายอื่นๆ ที่มักพึ่งพาเงินสนับสนุนจากภายนอกเป็นหลัก เช่น แนวร่วมอัล-นุสรา ที่ก่อตั้งในช่วงเวลาใกล้เคียงกันกับกลุ่มรัฐอิสลามซึ่งเคลื่อนไหวและมีพื้นที่ยึดครองจำนวนหนึ่งในซีเรียแต่ก็ไม่สามารถหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากพื้นที่เหล่านั้นได้อย่างที่กลุ่มรัฐอิสลามประสบความสำเร็จทำให้ยังต้องพึ่งพาเงินสนับสนุนจากภายนอกเป็นหลักอยู่ หรือแม้กระทั่งกลุ่มก่อ

การร้ายที่เป็นรากเหง้าของกลุ่มรัฐอิสลามอย่างกลุ่มอัลกออิดะฮ์ก็ยังจำเป็นต้องพึ่งพาเงินสนับสนุนจากภายนอกมากกว่ากลุ่มรัฐอิสลาม

นอกจากนี้ ด้วยลักษณะแหล่งเงินทุนของกลุ่มรัฐอิสลามที่เป็นการหาเงินทุนด้วยตัวเองจากระบบเศรษฐกิจภายในพื้นที่ยึดครองที่สามารถหล่อเลี้ยงตัวเองได้โดยไม่ต้องเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจภายนอกทำให้กลุ่มรัฐอิสลามได้รับผลกระทบจากมาตรการการตัดวงจรการเงินต่างๆ ของนานาชาติค่อนข้างน้อย โดยมาตรการสำคัญที่รัฐต่างๆ นำไปดำเนินการเพื่อสกัดกั้นการสนับสนุนทางการเงินแก่กลุ่มรัฐอิสลาม ได้แก่ การดำเนินการตามข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติและข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่กำหนดให้รัฐต่างๆ ควบคุมการออกเงินและผู้ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ต่อกลุ่มรัฐอิสลามและมีมาตรการลงโทษต่อผู้ที่สนับสนุนทางการเงินแก่กลุ่มรัฐอิสลามทั้งในทางอาญาและทางแพ่ง ทั้งนี้ มาตรการสกัดกั้นต่างๆ ไม่สามารถบังคับใช้ในพื้นที่ยึดครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มก่อการร้ายอื่นๆ ที่มีการสนับสนุนทางการเงินจากภายนอกเป็นแหล่งเงินทุนหลักทำให้ง่ายที่จะถูกรัฐและองค์การระหว่างประเทศใช้มาตรการการตัดวงจรการเงินต่างๆ มาสกัดกั้นการสนับสนุนทางการเงินดังกล่าว

จากการศึกษารูปแบบและวิธีการหาเงินมาสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มรัฐอิสลามนั้นสามารถสรุปได้ว่าแหล่งเงินทุนในลักษณะพึ่งพาตัวเองจนนำไปสู่ความสามารถในการหล่อเลี้ยงตัวเองได้อย่างต่อเนื่องในระหว่าง ค.ศ. 2014 – 2017 เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กลุ่มรัฐอิสลามสามารถเพิ่มศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมและแพร่ขยายอิทธิพลออกไปได้กว้างไกลในช่วงเวลาดังกล่าว จนกระทั่งนานาชาติเริ่มปฏิบัติการโจมตีทางทหารจำนวนมากต่อกลุ่มรัฐอิสลามทำให้ในปลาย ค.ศ. 2017 กลุ่มรัฐอิสลามสูญเสียพื้นที่ยึดครองและแหล่งรายได้ทางเศรษฐกิจที่เคยได้รับจากพื้นที่เหล่านั้นไปจนหมดสิ้นทำให้ศักยภาพและอิทธิพลที่กลุ่มรัฐอิสลามเคยมีในช่วง ค.ศ. 2014 – 2017 ลดลงไปเป็นอย่างมากจนไม่สามารถกลับมาฟื้นฟูพื้นที่ยึดครองและมีกองกำลังขนาดใหญ่ได้อีกต่อไป

บทที่ 5

สรุป

กลุ่มรัฐอิสลามเป็นกลุ่มก่อการร้ายที่มีการดำเนินกิจกรรมที่มีศักยภาพทั้งในด้านการปฏิบัติการทางทหารและด้านการแพร่ขยายอิทธิพล โดยกลุ่มรัฐอิสลามได้ใช้ประโยชน์จากสถานการณ์ความไม่มั่นคงและไร้เสถียรภาพทางการเมืองและความแตกแยกทางศาสนาทั้งในอิรักและซีเรียที่ดำเนินอยู่ในขณะนั้นในการใช้กำลังและความรุนแรงเข้ายึดครองเมืองต่างๆ จำนวนมากในอิรักและซีเรีย จนสามารถประกาศก่อตั้งรัฐอิสลามขึ้นและอ้างความเป็นผู้นำสูงสุดในโลกมุสลิมและเชิญชวนให้ชาวมุสลิมทั่วโลกเดินทางมาเข้าร่วมต่อสู้เพื่อรัฐอิสลามแห่งนี้ โดยในช่วงรุ่งเรืองที่สุดของกลุ่มรัฐอิสลามระหว่าง ค.ศ. 2014 -2017 กลุ่มรัฐอิสลามสามารถมีพื้นที่ยึดครองจำนวนมากในอิรักและซีเรีย และมีประชาชนในปกครองกว่าแปดล้านคน รวมถึงมีนักรบก่อการร้ายต่างชาติที่เดินทางมาร่วมสู้รบกับกลุ่มรัฐอิสลามจำนวนหลายหมื่นคนจากทั่วทุกภูมิภาคในโลก

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้กลุ่มรัฐอิสลามมีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมและมีประสิทธิภาพในการขยายอิทธิพลในช่วงเวลาดังกล่าว เป็นผลจากการที่กลุ่มรัฐอิสลามสามารถหาแหล่งเงินทุนจำนวนมากมาสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มรัฐอิสลามมีรูปแบบและวิธีการในการจัดหาเงินทุนมาสนับสนุนหลากหลายรูปแบบทั้งการสร้างรายได้ด้วยตัวเองและการรับเงินสนับสนุนจากภายนอก ซึ่งการสร้างรายได้ด้วยตัวเองเป็นรูปแบบและวิธีการหาเงินทุนที่สำคัญที่สุดของกลุ่มรัฐอิสลาม โดยการสร้างรายได้ด้วยตัวเองของกลุ่มรัฐอิสลามมาจากการแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากพื้นที่ที่ยึดครองผ่านการกระทำต่างๆ ที่ถือว่าผิดกฎหมายต่อประชาชนในพื้นที่ที่ยึดครอง ประกอบด้วย การจัดเก็บภาษี การปล้นชิงและการรีดไถ การแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ การแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรทางการเกษตร การแสวงหาประโยชน์จากโบราณวัตถุ การค้ามนุษย์ และการลักพาตัวเพื่อเรียกค่าไถ่ ส่วนการรับเงินสนับสนุนจากภายนอกของกลุ่มรัฐอิสลามเป็นรูปแบบและวิธีการสร้างรายได้ที่รองลงมาและเป็นสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับรายได้ที่กลุ่มรัฐอิสลามสามารถหาได้ด้วยตัวเอง โดยรูปแบบที่กลุ่มรัฐอิสลามได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากผู้สนับสนุนและผู้เห็นใจ ประกอบด้วย การระดมทุนผ่านอินเทอร์เน็ต การระดมทุนผ่านองค์กรไม่แสวงหากำไร และการรับเงินสนับสนุนจากผู้บริจาครายใหญ่

โดยรูปแบบและวิธีการสร้างรายได้ด้วยตัวเองจำนวนมากศาลอย่างมีประสิทธิภาพ และต่อเนื่องของกลุ่มรัฐอิสลามในช่วง ค.ศ. 2014 – 2017 ส่งผลให้กลุ่มรัฐอิสลามสามารถมีเงินทุนนำไปสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมและการแพร่ขยายอิทธิพลของพวกเขาได้อย่างมีประสิทธิภาพใน

ช่วงเวลาดังกล่าว และด้วยลักษณะของแหล่งเงินทุนที่เป็นไปในรูปแบบของการหล่อเลี้ยงตัวเองได้ โดยไม่จำเป็นต้องเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจภายนอกส่งผลให้กลุ่มรัฐอิสลามสามารถหลีกเลี่ยงมาตรการต่างๆ ที่รัฐและองค์การระหว่างประเทศบังคับใช้เพื่อตัดวงจรทางการเงินของกลุ่มรัฐอิสลามได้เป็นอย่างดี จนกระทั่งนานาชาติเริ่มปฏิบัติการโจมตีทางทหารจำนวนมากต่อกลุ่มรัฐอิสลามทำให้ในปลาย ค.ศ. 2017 กลุ่มรัฐอิสลามสูญเสียพื้นที่ยึดครองและแหล่งรายได้ทางเศรษฐกิจที่เคยได้รับจากพื้นที่เหล่านั้นไปจนหมดสิ้นทำให้ศักยภาพและอิทธิพลที่กลุ่มรัฐอิสลามเคยมีในช่วง ค.ศ. 2014 – 2017 ลดลงไปเป็นอย่างมากจนไม่สามารถกลับมาฟื้นฟูพื้นที่ยึดครองและมีกองกำลังขนาดใหญ่ได้อีกต่อไป

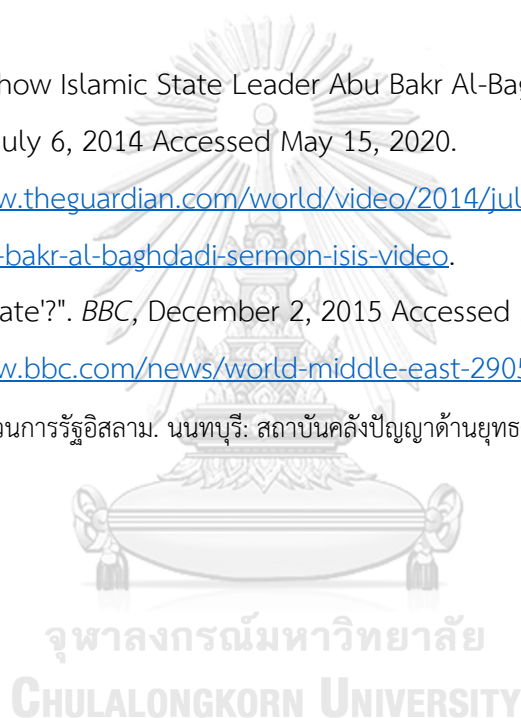
บรรณานุกรม

- Äijälä, Anna-Lotta. "How Is Isis Funded?" Final Thesis, TALLINN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY, 2016.
- "Analysis and Recommendations with Regard to the Global Threat from Foreign Terrorist Fighters." *United Nations, Security Council*, May 19, 2015 Accessed August 1, 2019. <https://www.undocs.org/S/2015/3587>.
- APG/MENAFATF. *Social Media and Terrorism Financing*. Sydney: APG, 2019.
- Binetti, A. "A New Frontier: Human Trafficking and Isis' S Recruitment of Women from the West." *Georgetown Institute for Women, Peace and Security*, 2015 Accessed May 17, 2020. <https://giwps.georgetown.edu/wp-content/uploads/2017/10/Human-Trafficking-and-ISISs-Recruitment-of-Women-from-the-West.pdf>.
- Blannin, Patrick. "Islamic State's Financing: Sources, Methods and Utilisation." *Counter Terrorist Trends and Analyses* 9 (May, 2017).
- Callimachi, Rukmini. "Isis Enshrines a Theology of Rape." *The New York Times*, August 13, 2015 Accessed May 17, 2020. https://www.nytimes.com/2015/08/14/world/middleeast/isis-enshrines-a-theology-of-rape.html?_r=0.
- "Cash to Chaos: Dismantling Isis' Financial Infrastructure: House Homeland Security Committee Majority Staff Report." *Homeland Security Committee*, October, 2016 Accessed May 17, 2020. <https://www.hsdl.org/?view&did=796005>.
- "Cash to Chaos: Dismantling Isis' Financial Infrastructure: House Homeland Security Committee Majority Staff Report." *Homeland Security Committee*, October, 2016 Accessed May 17, 2020. <https://www.hsdl.org/?view&did=796005>
- "Country Reports on Terrorism 2015." *U.S. Department of States*, June, 2016 Accessed May 17, 2020. <https://2009-2017.state.gov/documents/organization/258249.pdf>.
- Crenshaw, Martha. "Theories of Terrorism: Instrumental and Organizational Approaches." In *Inside Terrorist Organizations*, edited by David C Rapoport. New York: Columbia University Press, 1988.

- Duhaime, Christine. "White Paper on Islamic State Funding." *Duhaime Law*, 2015
 Accessed May 17, 2020. <http://www.duhaimelaw.com/wp-content/uploads/2015/04/White-Paper-Terrorist-Financing-Methods-2.pdf>.
- Editors, Charles River. *The Islamic State of Iraq and Syria: The History of Isis/Isil*.
 Massachusetts: CreateSpace Independent Publishing Platform, 2014.
- Erika Solomon, Robin Kwong and Steven Bernard. "Inside Isis Inc: The Journey of a Barrel of Oil." *Financial Times*, February 29, 2016 Accessed May 17, 2020.
<https://ig.ft.com/sites/2015/isis-oil/>.
- "Financing of the Terrorist Organisation Islamic State in Iraq and the Levant (Isil)."
Financial Action Task Force, February, 2015 Accessed August 1, 2019.
<http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>.
- "Food Security and Peace Discussion Note." *FAO of UN*, 2016 Accessed May 17, 2020.
<http://www.fao.org/3/a-i5649e.pdf>.
- Force, Financial Action Task. *Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations*. Paris:
 FATF, 2014.
- Fowler, Jennifer L. "Taking the Fight to Isil: Operationalizing Ct Lines of Effort against the
 Islamic State Group." *Washington Institute for Near East Policy*, February 2, 2015
 Accessed May 17, 2020. <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/taking-the-fight-to-isil-operationalizing-ct-lines-of-effort-against-the-is>.
- Gerges, Fawaz A. "Islamic State: Can Its Savagery Be Explained?" *BBC*, September 9, 2014
 Accessed May 17, 2020. <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-29123528>.
- Hassan, Michael Weiss and Hassan. *Isis: Inside the Army of Terror*. New York: Regan Arts,
 2015.
- Heißner, Stefan. "Caliphate in Decline: An Estimate of Islamic State's Financial Fortunes."
The International Centre for the Study of Radicalisation (ICSR) February, 2017
 Accessed May 17, 2020. <https://icsr.info/wp-content/uploads/2017/02/ICSR-Report-Caliphate-in-Degradation-An-Estimate-of-Islamic-States-Financial-Fortunes.pdf>.
- "The Importance of Combating Terrorist Financing." *Financial Action Task Force*,

- Accessed August 1, 2019. <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/terroristfinancing.html>.
- "Iraq: Isis Escapees Describe Systematic Rape." *Human Right Watch*, April 14, 2015
Accessed May 17, 2020. <https://www.hrw.org/news/2015/04/14/iraq-isis-escapees-describe-systematic-rape>.
- "Isis after the Caliphate." *Wilson Center*, November 28, 2017 Accessed May 17, 2020.
<https://www.wilsoncenter.org/article/isis-after-the-caliphate-0>.
- "Islamic State 'Destroys Ancient Iraq Statues in Mosul.'" *BBC*, February 26, 2015 Accessed
May 17, 2020. <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-31647484>.
- "The Islamic State in Iraq and the Levant and the Al-Nusrah Front for the People of the
Levant: Report and Recommendations Submitted Pursuant to Resolution 2170
(2014)." *United Nations, Security Council*, November 14, 2014 Accessed August
1, 2019. <https://www.undocs.org/S/2014/815>.
- Jaafar, Hadi H. "Agriculture as a Funding Source of Isis: A Gis and Remote Sensing
Analysis." *Food Policy* 64 (October, 2016).
- Lock, Helen. "How Isis Became the Wealthiest Terror Group in History." *Independent*,
September 15, 2020 Accessed May 17, 2020.
<https://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/how-isis-became-the-wealthiest-terror-group-in-history-9732750.html>.
- Nacos, Brigitte L. *Terrorism and Counterterrorism: Understanding Threats and
Responses in the Post 9/11 World*. New York: Penguin academics, 2008.
- Parliament, Political Department of European. "The Financing of Islamic State in Iraq
and Syria." *European Parliament*, September 11, 2017 Accessed May 17, 2020.
https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/603835/EXPO_IDA%282017%29603835_EN.pdf.
- Rocca, DI Sara La. "The Maute: The New Isis-Affiliated Group in the Philippines May Be a
Game Changer in an Old Conflict." *Cesi-Italia*, July 16, 2017 Accessed August 3,
2019. <https://cesi-italia.org/735/the-maute-the-new-isis-affiliated-group-in-the-philippines-may-be-a-game-changer-in-an-old-conflict>.
- Sharp, Andrew. *The Rise of Isis: The West's New Crusade*. Massachusetts: CreateSpace
Independent Publishing Platform, 2014.

- Smith, Samuel. "Young Girls Sell for \$165 at Islamic State Slave Markets; Price List Verified by Un Official." *The Christian Post*, August 5, 2015 Accessed May 17, 2020. <https://www.christianpost.com/news/young-girls-sell-for-165-at-islamic-state-slave-markets-price-list-verified-by-un-official-142345/>.
- Terrill, W. Andrew. "Antiquities Destruction and Illicit Sales as Sources of Isis Funding and Propaganda." *Strategic Studies Institute and U.S. Army War College Press*, April 3, 2017 Accessed May 17, 2020. <https://www.hsdl.org/?view&did=800141>.
- Turner, Jonathan E. *Money Laundering Prevention*. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc., 2011.
- "Video Claims to Show Islamic State Leader Abu Bakr Al-Baghdadi Giving Sermon." *The Guardian*, July 6, 2014 Accessed May 15, 2020. <https://www.theguardian.com/world/video/2014/jul/06/video-islamic-state-leader-abu-bakr-al-baghdadi-sermon-isis-video>.
- "What Is 'Islamic State?'". *BBC*, December 2, 2015 Accessed May 15, 2020. <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-29052144>.
- ทองอินทร์, อาทิตย์. ขบวนการรัฐอิสลาม. นนทบุรี: สถาบันคลังปัญญาด้านยุทธศาสตร์ชาติมหาวิทยาลัยรังสิต, 2559.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายเปาว์ เซวาน์ประยูร
วัน เดือน ปี เกิด	11 ตุลาคม 2535
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาการระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY